

ה' שחודשים ב"ג ימים
השודים:

אליהו רבה

ה' פרעות. קוליס
ובקריים יולאים מן הגדר
כדמרישית כאלות:

חוס' אנשי שם

שורפים ולמה לא הוצרכו
בגמרא לאוקמי מתמיהין כן.
וקו על הבמה שלא ככה
שהוא ג"כ לתומא ופשיטא
שנאמנים וכו' תירץ כגון
שהולך כיון אחריה ואתר
שהולך איש שלם שלא
בבשר עדיין ושבי הולך
בגויה ועבודה. אבל יש
לומר שב שך טוח המטה אם
יש ספק אם יש קבר או לא
למטה לומר על שיהם
והעיקר כמות על לא
קברט וכן על בהמה
שכרה:

ואני ראיתי בחוספתא (דסוף פרקין ד"ה בית הפרס). ועוד
להר"ב פי' שלישי ברים פ"י דלהלות. ומה שכתב הר"ב וכל
מאה אמה של סביבות הקבר עיין גם זה שם: **זה הכלל.**
כתב הר"ב לחאוי תחומים כו' (פירש הר"ב) דתחומין דרבנן
ועיין מה שכתבתי בזה במשנה א'
פרק ד' דעירובין (ד"ה עגולות):

הפרס (כ) . זה הכלל (ל) דבר שחשודים
בו. אין נאמנים עליו :
וכל הדברים הללו לא נאמרו אלא בדורות הראשונים אבל
בזמן הזה הן כעכו"ם לכל דבריהם:

מלאכת שלמה

ובדאורייתא מהימי וכן נמי תניא חילן שהוא מיסך על הארץ נאמן כותי
לומר חין מחתיו קבר. לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר אלמא
נאמנין על בית הפרס ועל בית הסככות ומוקי ר' יוחנן להדיא ברייתא
במהלך על פני כל השדה דכיון דעל פני כולה מהלך ודאי פשיטא ליה
דיטעלה הטומאה משם ומתני' דקתני דחין נאמן כגון שאינו מאלך על
פני כולה שמשייר רוח אחת הלכך אפי' במקום שעבר אינו נאמן משום
דאינו למטיקא לא חייש אפי' לעממו :-
סליק פירקא

מאה אמה של סביבות הקבר אוקמינהו רבנן בחזקת טומאה
שמה גלגלה המהרישה והולוכה עמם כשעורה מן המת. ופרס
ל' דבר פרום ושבור. שנאמנות של מת נפרטו שם. ומפי
אחרים שמעתי על שם שפרטות בני אדם נמנעים ללכת שם
מפני הטומאה: זה הכלל. לחאוי
תחומים ויין נסך. שאין כותי נאמן
לומר עד כאן תחום שבת לתחומין
דרבנן. וכותים לא סבירא להו. וכן
אין נאמנים על יין נסך. לפי שאין כותים מנבג עכו"ם.
וכן הזה הן כעכו"ם לכל דבריהם:

או על ידי מהרישה ובשדה שאבד בה קבר לא שייך בה האי טעמא וקרי
ליה כפ"ק דמועד קטן בית הפרס וכן כפ"י בתרא דלהלות מנן שלשה בית
פרסות הן ושמה אנב דקרי בית הפרס לשה שחרש בה קבר קרי גם
לאבד בית הפרס ח"י לשון בית הפרס ע"ש שפרטות רגלי אדם מננעות
מליך שם מפני הטומאה חוס' ז"ל. ובגמ' פריך ולא מהימי כותים על
בית הפרס ועל הסככות והתניא שדה שאבד בה קבר נאמן כותי לומר
חין שם קבר לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר דכיון שאמר חין
שם קבר ברוב זה על גופו של קבר הוא מעיד וגופו של קבר דאורייתא

משנה אחרונה

מוהרין עליהם מן
התורה להתמיר קמ"ל
דכותים לא חיישי כיון
הכלל.

יבין
מעמא במגע ומשא, שמה נתגלגל עלם כשעורה לשם. וליט
נאמן כותי שלא נחרש: (ל) לחאוי תחומין וי"ג דג"כ ח"ג:
הוא מלמא דפשיטא הוא דאפי' בישראל ההוא אינו נאמן כדלמא
אפי' דבכורות. והבא ה"ל למיתי איפכא כל שאין חשודין עליו נאמנים.
אלא דלא תני כלל שאין חשודים דמשמע אי ידעינן דחזוק נאמנים
ותנא דמתני' לא ס"ל הכי
אלא כולה בדכתיבא תליא כדפי' והא דקאמר כל שחשודין בו היינו ללא כתיבא דמתמא חשודין עליו:

תפארת ישראל
קבר פחת ח' מהן: (כ) שדה שיש בו קבר והסחיל לחרוש
מהקבר ק' אמה למרח או למערב או לשאר לד, כל עפר הסואל
ללא כתיבא. אבל למ"ד כל הספקות אינם אלא מדרבנן לחומרא מאי קמ"ל
כתב הרב לחאוי תחומין ויין נסך. משום דהני ים לכן סמך מקרא
כתיבא קמ"ל כיון דלא מפרש איסוריהו כדתיבא לא משבי ליה כתיבא:
ספ"ד דבכורות. והבא ה"ל למיתי איפכא כל שאין חשודין עליו נאמנים.
אלא דלא תני כלל שאין חשודים דמשמע אי ידעינן דחזוק נאמנים
ותנא דמתני' לא ס"ל הכי
אלא כולה בדכתיבא תליא כדפי' והא דקאמר כל שחשודין בו היינו ללא כתיבא דמתמא חשודין עליו:

ציונים

א' הרוואה בתם. גמרא:
ה"ל: פ"י ז"ל מ"ג פ"י ח"ג
ה"ל: פ"י ז"ל מ"ג פ"י ח"ג
ה"ל: פ"י ז"ל מ"ג פ"י ח"ג

פרק ח א הרוואה בתם: כנגד בית התורפה. בית
הערוה: שמא. דליכא למימר דם
מאוחו מקום נפל: על עקבה. חמנין דמתרמי ונגע בלוחו
פרק ח א הרוואה בתם על בשרה. כנגד בית התורפה * שמא. *
ושלא כנגד בית התורפה. מהורה. על עקבה *
ה"ג א' התורפה ב"י תורפה ב"י וכן כלל הפסוק.
התורפה לשמא הביאחוס שם בידיה לא חייסוין. וכדלמרינן בגמרא (דף נח)
בשם הרשב"א: **על עקבה עו'.** פירושא דרשא. ולשון הרמב"ם כפ"ט מהל"ב
(הלכה ח') בינד נמלא על עקבה וכו'
ומ"ש
מלאכת שלמה
ה"ה והוי"ו. ונראה שזוהי לומר דתרג' על משקל חדש ובכנוי חדשה
ה"ג ידעה בכנוי דנקבה וכן הגיה בכולה מתני' אמנם בית התורפה
דכפ"ח

יבין
פ"ה א' ערוה. ולשון ציון הוא: (ג) אפילו מה שטוגע מכף בקרקע.
דכשישיבחה כישמעאלים. אפשר לדם לנגף
סס
אחרונה
חלוקה איבעי לאשתכחי. כיון דמנוסה ודאי לא אחי כיון שהוא למעלה.
ומעלמא נמי לא כיון שאינו על חלוקה. [עיי' ברוס' אנשי שם ד"ה]
במשנה אחרונה תלין קמי דמנוסה הוא דוימנין שיואל
גם על החי' כן נ"ל. ומ"ש הרב כנגד התורפה עמאה דליכא
למימר

אליהו רבה

פרק ח א עקבה.
הוא כף
התגל הונג בקרקע
כשעורה. ופשיטא שיהא
כנגד המקור וישיבת
וכושפת את רגליה תחתיה
וישיבת עליהם הוא כנגד
המקור:

יבין
פ"ה א' ערוה. ולשון ציון הוא: (ג) אפילו מה שטוגע מכף בקרקע.
דכשישיבחה כישמעאלים. אפשר לדם לנגף
סס
אחרונה
חלוקה איבעי לאשתכחי. כיון דמנוסה ודאי לא אחי כיון שהוא למעלה.
ומעלמא נמי לא כיון שאינו על חלוקה. [עיי' ברוס' אנשי שם ד"ה]
במשנה אחרונה תלין קמי דמנוסה הוא דוימנין שיואל
גם על החי' כן נ"ל. ומ"ש הרב כנגד התורפה עמאה דליכא
למימר

יבין
פ"ה א' ערוה. ולשון ציון הוא: (ג) אפילו מה שטוגע מכף בקרקע.
דכשישיבחה כישמעאלים. אפשר לדם לנגף
סס
אחרונה
חלוקה איבעי לאשתכחי. כיון דמנוסה ודאי לא אחי כיון שהוא למעלה.
ומעלמא נמי לא כיון שאינו על חלוקה. [עיי' ברוס' אנשי שם ד"ה]
במשנה אחרונה תלין קמי דמנוסה הוא דוימנין שיואל
גם על החי' כן נ"ל. ומ"ש הרב כנגד התורפה עמאה דליכא
למימר

1 ומודים שהיא אוכלת נמי
 טל ומודים מ"י פ"ט ס"ב
 משנה ט"ז ס"ד : גפ"ל
 מרוקא חולין פ"ה מ"י
 מ"ט ש"ל א"ל ס"ו : בש"א
 צריכה טבילה : נדה ט"ו
 ירושלמי תנינא פ"ב ד"ב :
 אמת צריכה מ"י פ"ט ס"ב
 טעמיה ט"ז ס"ד :

ה"מ לא העיר בכל זה. ולי ל"ע : ז שהיא אוכלת במעשר.
 פי' הר"ב דקין טבול יום דטבול ועלה אוכל במעשר. כדחנן
 במשנה ז' פי"ד דנגעים : וקוצה לה חלה. כתב הר"ב
 ואע"פ שנגעם בחולין הטבולין לחלה. לאו כחלה דמו. ועיין

ראשון. כך מנעו של טבול יום. ראשון הוא : ז ומודים
 שאוכלת במעשר. דקין טבול יום דטבול ועלה אוכל במעשר :
 וקוצה לה חלה. ואינה קוראה לה שם ומניחה בכלי ואע"פ
 שהיא נוגעת בחולין הטבולין לחלה. לאו כחלה דמי. ואין שני
 פוסל בן : ומקפת. מקרבת הכלי
 שהניחה בו החלה חלל העיסה .
 לפי שמורה לתרום מן המוקף. מן
 הקרוב לדבר שהוא תורם עליו :
 ואם גפ"ל מרוקא ופדום טהרה.
 דהו להו משקין היולחין מן
 הטבול יום. וטורחין הן : צריכה
 טבילה באחרונה. ליל שמונים לריכה
 טבילה לאכול בתרומה אם כהנה היא.
 ואם ישראלית היא. לריכה טבילה

מה שכתבתי בזה במשנה ב' פרק
 ג' דחלה. ועוד הארכתי בסוף פ"ה
 דשביעית. ומשנה ז שנייה עוד
 לקמן מחתיין ב' פרק ד' דטבול
 יום : ומקפת וקוראה לה שם.
 סר"א גגור דילמא אחי למנגע
 בה מאנדא. קמ"ל. גמרא :

חלופי גרסאות

1 ומודים שהיא אוכלת
 ד"ב היא פסגה חתם :

שהיא עהור. כתב הר"ב דהו
 להו משקין היולחין מן
 הטבול יום וטורחין הן כדחנן

אליהו רבה

גריסין מערה אין טעם לא
 חלה חולין שנעשו על
 טענת הקדש כקדש דמי
 סיפא חזרו לומר רבי הוא
 כמגע טעם מ"ה לקדשים
 לקדשים אין לחולין לא
 חלה חולין שנעשו על טעם
 הקדש לאו כקדש דמי .
 ולא גריסין אימא סיפא .
 דלאו קושיא היא וסיפא לא
 קסמיר לה לרישא חלה
 פרושי הוא דקאזיל וקמפרס
 רישא קושיא ומרוביהו מלא
 היא. והכי קאמר מדקתני
 מערה חלל דנגע על
 חלה חולין שנעשו על
 טענת הקדש כקדש דמיא
 לעיין קדש גמור. דמעמאה
 כמגעם היום והביטוי יעמאו
 הפסח כשדית בן. וסיפא
 קמי רבי הוא כמגע טעם
 מת לקדשים לקדשים אין
 לחולין לא חלה לאו כקדש
 דמי חלה היכא דסופן
 לקדשים כגון הכא שדית
 ביה את הפסח אבל סיפא
 דליין סופן לקדשים הן טעמן
 לאו כקדש דמיין למימני
 בהו שלישי ורביעי כי הכי
 דמיין כקדש וכדחנן
 בטברות (פ"ב ח) וחולין
 שנעשו ע"ג קדש היא כהולין
 וכדפרשין התם הגאון דהו
 לעיין טעמם שחלו סופן
 ליגע בקדש. והא דאמרי'
 בגמרא דמתי' חלה שאלו
 היא לאו אשקלא ורישא
 דלעיל קאי חלה חלה
 כאפי נפשה היא יעמי'
 חלה שאלו היא ומה חלו
 פליג אדרי מאיר והכמים
 דפרס (פ"א) :

בטמא מת (ח) : ז ומודים שהיא
 אוכלת במעשר (כ). וקוצה לה חלה ז.
 ומקפת (א) וקוראה לה שם. ואם נפל
 מרוקא. ופדום טהרה. על כבר של
 תרומה. שהוא טהור (ב). בש"א צריכה
 טבילה באחרונה (ג). ובה"א אינה
 צריכה טבילה באחרונה (ד) :

הרואה

לביאת מקדש. מפני שטבולת יום ארוך היא. והסיחה דעתה
 מן התרומה ומן המקדש : אינה צריכה טבילה באחרונה. וסומכה
 על הטבילה של סוף שבועים. ודוקא לתרומה ולביאת מקדש.
 אבל לאכילת קדשים. מודו ב"ה שהיא לריכה טבילה אחרת
 לסוף שמונים. דק"ל האונן ומחוסר כפורים לריכה טבילה
 לקדש. הלכך לאחר שהביאה כפרתה טבולת לקדשים :

כפורים חסור בנגיעה. וזה שלא כמו שפסק בספ"ב מהל'
 חלה חולין שנעשו על טענת הקדש כקדש דמיא
 לעיין קדש גמור. דמעמאה
 כמגעם היום והביטוי יעמאו
 הפסח כשדית בן. וסיפא
 קמי רבי הוא כמגע טעם
 מת לקדשים לקדשים אין
 לחולין לא חלה לאו כקדש
 דמי חלה היכא דסופן
 לקדשים כגון הכא שדית
 ביה את הפסח אבל סיפא
 דליין סופן לקדשים הן טעמן
 לאו כקדש דמיין למימני
 בהו שלישי ורביעי כי הכי
 דמיין כקדש וכדחנן
 בטברות (פ"ב ח) וחולין
 שנעשו ע"ג קדש היא כהולין
 וכדפרשין התם הגאון דהו
 לעיין טעמם שחלו סופן
 ליגע בקדש. והא דאמרי'
 בגמרא דמתי' חלה שאלו
 היא לאו אשקלא ורישא
 דלעיל קאי חלה חלה
 כאפי נפשה היא יעמי'
 חלה שאלו היא ומה חלו
 פליג אדרי מאיר והכמים
 דפרס (פ"א) :

לקדש לממא שנים ולפסול א' ועיין לקמן סוף סי' ראשון דפ' שני דטבול
 יום ובס' ה' : ומלמתי שנמסקה מלת חף ממלתיהו דכ"ס : ז ואם נפל

מלאכת שלמה

מרוקא ופדום טהור שלה דהוי להו משקין היולחין מן הטבול יום
 וטורחין הן דהכי חנן ר"פ שני דטבול יום משקה טבול יום כמשקין
 שהוא

ראשון. והקילו בחדא דרך לקדשים מטמאה. אבל לחולין שעל
 סהרת קודש לאו כקודש דמו. והיינו דמקשה בש"ס רישא לסיפא .
 דכיון דבסיפא חמורו חף הקילו בה. כך ג"ל ודלא כרז"א
 שחוק ג' הספרים. והס' בתוי"ט אמאי דנקט מתני' ע"מ .
 ולא נקט כמגע נדה. וז"ל מזדמגע נדה אב הטומאה אפי'
 בלוחין, קודש שפי' מטומאה כזב' פ"ה מ"ב. להכי לא פסיקא
 לו. משא"כ מגע ע"מ לעולם ולד ככלש מ"י : (ב) שהוא
 ח"ס ומטמאה לכלי שמערת בו לפסח : (ב) ככל עב"י טבול

ועלה אוכל במעשר : (א) ואינה קורא שם עד שהיטמאה לכלי.
 דטב"ו ח"מט חולין הטבולים לחלה : (א) ר"ל מקרבת הכלי
 שהחלה בה להטיסה לתרום מהמוקף : (ב) דמשקין של טב"ו
 טהורים (ג) צלול שמיים. ככל יולדת שטבולתן צלילה. ולמחר
 יהי לה הע"ט לאכול בתרומה ליל פ"א ולכנס למקדש. ובעם
 טבילה זו מהסיחה דעתה בין טבילה ראשונה להע"ט שלאחר
 ימי טהרה : (ד) מיהו מודו. דלריכה טבילה למגע קודש .
 ככל מחוסר כפורים. דקודש הבאת קרבנותיו חסור ליגע
 בקודש

בהדיו פ"ה מה' משכב. והא דנקט הרב לא לחולין שנעשו ע"מ
 משום דחזרו לומר דמתני' משמע לעיין חולין שע"מ כפי' לעיל.
 ומ"ס הרב דחולין שנעשו ע"מ קדש לאו כקדש דמו וכתב תוי"ט
 דטבול דעת המהפס לקדש. ומיהו אפילו התפסין לתרומה דמהני
 התפסה והשיבא בתרומה כדחנן פ"ב דטהרות. הכא לא פסול דפי'
 אינו פוסל בחולין שנעשו ע"מ תרומה אע"פ דשני בעלמא פוסל שאני
 ע"י דקלישא עומחתי' והכי תנן לקמן דקושה לה חלה אע"פ דהתם
 פתיכא בה חלה וכ"ש נעשו ע"מ תרומה וב"כ התוס' בפ"ק דף ז'
 ומה שיש לדקדק בזה כתבנו רפ"ד דפי' :

לנגיעת קדש. ובש"א טבול יום כתב לאכילה דוקא והאריך תוי"ט בזה
 ולק"מ דלעטמי' חזול דפי' לעיל דטבולת יום ארוך חמור משאר
 ע"י וכן נראה במתני' דב"ש פליגי הכא ואמרי לריכה טבילה באחרונה
 והיינו בתרומה ולביאת מקדש כמ"ס הר"ב. ובחגיגה קמתי סתם
 מחוסר כפורים לריכין טבילה לקדש ולא לתרומה ולא פליגי ב"ש. חלה
 דהכא טבולת יום ארוך דוקא פליגי כמ"ס הרב שהסיחה דעתה .
 והכרעו הרמב"ם מסברתו דלריכה טבילה חף לנגיעה כמ"ס בחבורו.
 ויראה לי מאחר שמטמאה את הקדש לריכה טבילה לנגיעה כו' כלומר
 צ"י ארוך שהיא מטמאה את הקדש דלאו שחר ע"י אינו מטמא חלה
 פוסל : ואם נפל מרוקא. פי' הר"ב דהו"ל משקין היולחין מפי'
 וטורחין הן וכן פי' רש"י ומשמע דטורחין לגמרי שהמסקה הוא חולין
 הוא ולא מיפסלי מטבול יום וכן פי' רש"י בפ' כיסוי הדם דף פ"ח ולא
 דמפרס הר"ב רפ"ב דפי' דהמסקה הוא הוי כמסקה תרומה ונפסל
 צ"י לפסול את הקדש והוא מפי' הר"ש שם וב"כ התו' בפ' כיסוי הדם
 והרא"ש כפירושו רפ"ב דפי' דהה' פי' זה מכמה קושיות והסכים לפי'
 רש"י דטורחין לגמרי והרב שכתב כאן כפי' רש"י ושם כפי' התו' אינו
 נכון : צריכה טבילה באחרונה. היינו לאחר שהביאה קרבנותי' כדמסיק

ז ומודים :
 לקדשים דלמר עשהיה כמגע טמא מת. ולמר כטמא מת.
 דוקא לקדשים ההמירו אבל לשאר מילי דינה ככל טבול יום דקיי"ל
 טבול ועלה אוכל במעשר וזו נמי אוכלת במעשר וקושה לה חלה כשאר
 ע"י כדחנן רפ"ד דפי'. דאע"ג דכל הכי קתני להו כדוכתייהו גבי
 טבול יום דעלמא דקר תני להו הכא לעיין טבולת יום ארוך שהמירו
 בה. מ"מ כנהו מילי לא החמירו ושבקוה אריגא כפי' דעלמא. והיינו
 נמי שכתב הרמב"ם בחבורו פ"ה מהל' משכב דזו לריכה טבילה באחרונה

משינה אחרונה
 ונראה לי מאחר שמטמאה את הקדש לריכה טבילה לנגיעה כו' כלומר
 צ"י ארוך שהיא מטמאה את הקדש דלאו שחר ע"י אינו מטמא חלה
 פוסל : ואם נפל מרוקא. פי' הר"ב דהו"ל משקין היולחין מפי'
 וטורחין הן וכן פי' רש"י ומשמע דטורחין לגמרי שהמסקה הוא חולין
 הוא ולא מיפסלי מטבול יום וכן פי' רש"י בפ' כיסוי הדם דף פ"ח ולא
 דמפרס הר"ב רפ"ב דפי' דהמסקה הוא הוי כמסקה תרומה ונפסל
 צ"י לפסול את הקדש והוא מפי' הר"ש שם וב"כ התו' בפ' כיסוי הדם
 והרא"ש כפירושו רפ"ב דפי' דהה' פי' זה מכמה קושיות והסכים לפי'
 רש"י דטורחין לגמרי והרב שכתב כאן כפי' רש"י ושם כפי' התו' אינו
 נכון : צריכה טבילה באחרונה. היינו לאחר שהביאה קרבנותי' כדמסיק

תוס' אנשי שם

ז בהר"ב ד"ה
 צריכה טבילה
 כו' וביאת מקדש כו' .
 קדש. וכתב וליכב דברי
 רש"י דהיא לביאת מקדש
 היינו לכנס לעזרת כוים
 שא"ח מתנה ויהי (דלשה)
 בלאו הכי הויה נכנסת
 לעזרת ישראל אם לא
 לאירך קרנן חלה לעזרת

הרי מן גרגרין קטן נדון...
שם ה' יח ופ"ה מה' מושב
הוא: וסודים ברואה. ע"ה
פ"ה ש"ה א"כ ה' יח ופ"ה
פ"ה ש"ה ג"ה: ע"ה מה' מושב
שם ה' יח ופ"ה מה' מושב
כ"ז:

חילופי נרסאות
שם ש"ה פ"ה ס"ה ג"ה ע"ה
מסכת:

תוספות חדשים
תו"ש משנה ה'
ד"ה ומודים. גם רב אשי
הוא המסדר הש"ס
אמר לעיל דף נ"ד דעשירי
מיא"כ יצעי סימור משמע
דפסק ככ"ו ואפילו כימי
גדה לר"ז סימור כמו כימי
י"ה. וע"ה כתי' ד"ה
תש"ס:

כתב הר"ב דב"ש סברי יוס י"א צעי סימור וכל היכא דצעי
סימור אינה טובלת אלא ביום כדתנן במשנה ד' פ"ב דמגילה
וע"ה: **שמטמאין** משכב ומושב. הואיל וכיזה קטנה
היא וילפינן לה מדכתוב (ויקרא טו) כל המשכב אשר תשכב

עליו כל ימי וזכה כמשכב נדה יהיה
לה ימי לרבות שני ימים כל ימי
לרבות אחד וכתב הר"ב ואפ"י הבעל
דהא מטמאין קתני וילפינן מדכתוב
(שם) כל ימי וזכ עומתה כימי
נדה תהיה טמאה היא. מלמד
שמטמאה את בעלה כדה. וזכ
פ"ק דזבים (ד"ה ז"ט) אכתוב
לבעולה תולין. ואם כן קרא
אסמכתא בעלמא: **גרגרין**. פי'
הר"ב ממהר לחטוא כו' ועי'
צפירשו. ומה שכתבתי בספ"ז דטהרות:
ובודים ברואה בתוך י"א יוס.

ואפילו בעשירי הע"ג דאינה ראיה לבוא לירי
זכה גמורה. הרמב"ם. וכרבי יוחנן דאמר הכי בגמרא:
נשלמה מסכת נדה

לעזרה לא: טבלה ביום שלאחריו. לעזבה שמור קלת.
ושמור מעליה הוא. אלא שתוך י"א יוס אסור לעשות כן שלא
תבא לידי ספק. שמה תראה לאחר תשמיש ומלטרפין הימים
לזיבה: **שמטמאין** משכב ומושב. מדרבנן מטמא אפ"י בעולה
משכב ומושב גזירה אטו תוך י"א:

מן הקרבן לה. טבלה ביום
שלאחריו ושמישה את ביתה (ש) ואח"כ
ראתה. בש"א מטמאין משכב ומושב (פ).
ופטורים מן הקרבן. ובה"א הרי זה
גרגרין (א). ומודים ברואה בתוך י"א
יום (ב) וטבלה לערב ושמישה שמטמאין
משכב ומושב. וחייבין בקרבן. טבלה
ביום שלאחריו ושמישה. הרי זו תרבות
רעה (ג). ומגען (ד) ובעילתן (ה) תלוים:
נשלמה מסכת נדה

ומגען. לענין טומאה וטהרה: ובעילתן. לענין קרבן: תלוין.
שאל תראה מגען נגע זכה וחייבין קרבן צבעילתן. ואם לא
תראה מגען טהור. ופטורין מן הקרבן על צבעילתן:
נשלמה מסכת נדה

מלאכת שלמה

לערב ושמישה שהוא מטמא משכב ומושב וחייבת בקרבן והיא הקהת
הרי"א ז"ל: דה"ו תרבות רעה. בגמרא אמרין דב"ה היא דלכ"ש
כי לא חזיא נמי גזרי' מדרבנן אטו ראתה כיון דכי חזיא מטמאה
למפרע מדאורייתא וכן נמי תניא בהדיא צבריתא א"ל ר' יהודה לב"ה
וכי לזו אחס. קורין תרבות רעה והלא לא תכוין אלא לבעול שומרת יוס:
וצעילתם תלוין וחייבים אשם תלוין פירקא ופליקא מסכת נדה

דפרה סי' ד' וכן מ"מ אח"כ ע"י הרי"א ז"ל וכן הוא בפירוש"י ז"ל
זכ"ה פטורין וכמו שהעתיק רע"ל: טבלה ביום שלאחריו וכו'. עיין
במ"ש ר"פ שני דזבין: ה"ו גרגרין ס"פ בא סימן איכא מאן דמוכיח
מההיא צבריתא דמיתתו התם לחסור להיות גרגרין ולשמש ביום י"ב
עם הרואה ב"ה אלא דרב אשי אמר ללעולם אינו אסור להיות גרגרין
ומתקן לצבריתא שפיר ע"ה: ומ"מ ומודים ברואה בתוך י"א יוס ועכ"ה

יבין

דס"ל גם יוס י"א צעי סימור. מיהו משכב בעל קול ממשכב
נבעלת. כפתיחה סי' כ"ז: (י) דה"ל כבעל זכה: (ח) דס"ל
יוס י"א לא צעי סימור. מיהו מד"ם טמאים מטום גזירה תוך
י"א. אבל קרבן לא. דה"ל תולין בעזרה: (ש) דמדכו"ל סימור
קלת שרי. ותוך י"א אסור צכה"ג שמה תראה ומסמור. מש"א"כ

תפארת ישראל

הכא אינו מלטרק נדה לזיבה: (ט) נד"ם: (א) להוט לחטוא.
ויבוא לבעול גם תוך י"א. ועכ"פ פטורים: (ב) ואפ"י ביום י'
דא"ל לבוא לירי. זיבה גדולה על ידה: (ג) שמה תראה אח"כ
ותסמור: (ד) לטהרות: (ה) לקרבן:
נשלמה מסכת נדה

משנה אחרונה

גם הוא וכדקתני במליעתא מטמאין שניהם נראתה. וכל זה נראתה
כשני. אבל הכא נראתה בערב זכה גמורה היא מדאורייתא ומשכב
ומושב של שניהם מדאורייתא ואין כאן תולין ואין כאן אסמכתא דקרא
אחי וילפוחא גמורה היא כדלמר בגמרא. גם מה שסיים כיון
דתולין קרא אסמכתא בעלמא. גם זה הוא שלא דקדוק שסובר דתולין
דהכא כותלין דלמלא לא אוכלין ולא שורפין דהוי מדרבנן. והכא אינו
כן אלא תולין היינו שמתיבין עד הערב לכשתראה מטמאין וי"ל
דמדאורייתא חייבין להמתין. והנה כל דברי תו"ש כאן אין להם סמך
כלל אם לא שפלא איזה ע"ה בדבריו: וצ"ע ש"כ דתולין דף ל"ו א"ר
שפא מאי תולין תולין עד גמר שחיטה. ורב אשי אמר תולין לעולם
משמע עד שיבא אליהו לא אוכלין ולא שורפין. והא תלוין דמתני'
דהכא ע"כ עד גמרו משמע כרב שפא וס"ל דרוב תולין שש"ס
משמע לעולם:

טבלה ביום שלאחריו. פי' הרב לעזבה קלת סימור וכו' אבל רישא
טבלה לערב לאו סימור כלל הוא דספירת ערב לאו ספירה היא
כדלמר בגמרא. כ"כ התוס': ובזרים ברואה בתוך אחד עשר ועכ"ה
לערב שמטמאין משכב ומושב. בין היא בין בעולה מטמאין משכב ומושב
מדאורייתא דבעול זכה קטנה מטמא משכב ומושב מדאורייתא דכתוב
כל ימי וזכ עומתה כימי נדה טמאה היא מלמד שמטמאה את בעולה
כמ"ש תו"ש. אך מ"ש עוד וזכ"ק דזבים אכתוב לבעולה תולין
וא"כ קרא אסמכתא בעלמא עכ"ל. דברים תמוהים הם מאד דההיא
דרפ"ק דזבים מילתא אהריתא היא דראתה בשני והיינו ביום השימור
והיינו בבה מליעתא דמתני' דלכ"ש מטמאין משכב ומושב ואמר עלה
בגמרא דמתני' דקתני ראתה ה"ה אפילו לא ראתה מטמאין שניהם
משכב ומושב דגורין אטו ראתה אלא בלא ראתה לא גזרו אלא בדירה
דיהא מטמאה ובעול אינו מטמא אלא תולין עד ערב לכשתראה מטמא

אורך אלפי במוד ישרים ועדה. שעורתני לסיים מס' נדה. ואלריך עיני תלויות לגלות מלין שמירין. ולהאיר עיני במסכת מכשירין.

סדר אהר נדה מכשירין והנכון היה לסדר אהר נדה זבים. אבל הקדים מכשירין על זבים כמו שהקדימו
הכתוב שהרי מכשירין בפ' ויהי ביום השמיני זבים בפ' זאת תהיה תורת המצורעך כתב הרמב"ם:
וקשיא לי דא"כ נדה נמי תקדמינה מכשירין ולא עוד אלא שאף זבים היה ראוי להקדים על נדה אחרי שנמשך לסידור הכתובים
שהרי דין הזב מפורש בכתוב קודם דין הגדה. ואף אם לאמר שיש לנדה דין קדימה על זבים דשכיחא טומאתה. וכן
באשה א"א שכתב לירי זיבה א"כ שהיתה כבר נדה ועוד דיוולדת שכימי נדה דוחה טמאה כתיב צפ' תזריע קודם לפרשת זבים
שבזאת היתה. מ"ז מה ראה על ככה להכניס מכשירין צנייניה וה"ל להקדים מכשירין לשתייהן כמו שהיא קדומה בתורה או
לאחרה אחר שתייהן הואיל ונתאחרה אחר נדה. ולא למשוך צוה אחר סידור התורה. ואפשר לי לומר דשם נדה קודם בתורה
אף למכשירין שכן רחל אמרה (בראשית לא) כי דרך נשים לי. וסחם דרך נשים. נדה. שהוא רגיל ושכיח ולא זיבה: [תו"ט]

הנה מאכלת... וכולה בבנה... מני רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

חלופי נרסאות... או בבבלה... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

הו"מ אנשי שם... פ"ח מ"ג תוי"ט... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

משנה אחרונה

נתעסקה בכתמים... נראה דוקא כרי לה... ששחטה או שנתעסקה... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

ב עד כגרים של פול... ואע"פ שלא הרגה... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

נתעסקה בכתמים... העסקים בהן... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

לומר שלא ממנה היה מאכלת... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

אמר לה שמא מכה היתה בידך... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

מלאכת שלמה

עברה ספק לא עברה עמאה... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

תפארת ישראל

יבין... יבין... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

תולה בבנה ובבעלה... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג... וכו' רש"ג...

ד' עד שהוא נתון... כגלה... שם ט"ו א"ב פ"ד ס"י י"ח... שם ט"ו א"ב פ"ד ס"י י"ח

שטממאה בפנים כחון (כמ"ס הר"ב זרפ"ה) א"כ לימא קרא בצער מאי בצערה ש"מ עד שחרגיש בצערה ואכתי מיבעי ליה בצערה ולא בשפיר ולא בחיובה (כי הא דרפ"ג) תרתי ש"מ ומדלא חרגשה אע"פ דאפשר לאו חרפתה הלכך לא הוי כשאר ספק דמדלורייא דלחומרא :

הלופי נדמאות ד פסוק כ"ד ומה פסוק

ד' עד י"ח שהוא נתון תחת הכר . נמצא עליו דם . עגול מהור י"ח משוך טמא כ' . דברי ר"א ב"ר צדוק :

וזוספות חדשים

נדה בשעת השמים נראה בה דם ומסיים עוד ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר וכבד עדים כל דקוחינו ע"כ . והוא פסוק בשעיה ס"ד ופירשו רש"י ורד"ק לשון הסרה וריחוק והרד"ק הביא לראיה משנה ומשמשת בעדים דבפרק קמא . ולפ"ז אינו מלשון עדות : עגול טהור . עד שיהא בו כגרים ועוד . הר"ש : משוך טמא . אפי' כל שהוא ובכחם מודה ר"א בר רבי לזוק דאף במשוך בעיני כגרים . הר"ש :

תי"ט משנה ד ורואי בעד הכדוק לה הוא המשוך טמא כג"ס . אבל בעד שאינו נדוק לה פסוק הוא שאינה טמאה אלא כגרים ועוד . (תי"ט ספ) :

מלאכת שלמה

אלמא תולין מן הסתם ואינה ריובה להקיף הכתם לדבר שהיא תולה בו אלא תולין מן הסתם עד שדע שזה שחור וזה ארום ע"כ : ד דברי ר' אלעזר ב"ר צדוק . כגמ' בעיני מי פליגי רבין עליה דר' אלעזר בר לזוק הלכה כמלל דפליגי ש"מ וס"ל לרבין דאפי' משוך טהור עד שיהא כגרים . אבל לשון הרמב"ם ז"ל בפירוש המשנה ות"ק אומר ואולי הויף על העד טפה לכד ע"כ . משמע דפלוגתא הוא בדם עגול דלר' אלעזר

משנה אחרונה

המרגישות י ה ב י ד ע ת י ה ו יודעת וזוהרת הלכך מדלורייא טהור' דרובא דלורייא . ומ"מ גם זה קשה דלמישעם אפילו מדרבנן לא חיישינן . ולכך כתבו התוס' דאפי' כרי לה טלח הרגשה טמאה מדרבנן ודקדקו לכתוב כיון שראתה דם נדות . משמע דס"ל דזה דוקא כרואה דם ממש טמאה מדרבנן אי לא חרגשה אבל בספק כיון דספק דלורייא הוא לא תלינן בשאני אומר וכן אי ליכא למיתלי דמשלמא אחי ע"כ מגופה הוא זהו כרואה דם ממש . ואשה זו שכתת לפני ר"ע ידעה דלא חרגשה שסתם שאלה של כתם שלא חרגשה כדמוכה כגמ' ואין כאן ספק דלורייא ותלחה ר"ע בשאני אומר :

יבין תפארת ישראל יבין ושאיר כתם שמלאה . אפי' משוך לריך כגרים ועוד . והלכס כראב"ז [י"ד ק"ו ס"ד] :

אבל ככתם כיון דאיכא למימר משלמא אחי לא גזרי דכל כדרבנן בשאני אומר והיינו כברי לה דלא חרגשה אבל בספק כיון דספק דלורייא הוא לא תלינן בשאני אומר וכן אי ליכא למיתלי דמשלמא אחי ע"כ מגופה הוא זהו כרואה דם ממש . ואשה זו שכתת לפני ר"ע ידעה דלא חרגשה שסתם שאלה של כתם שלא חרגשה כדמוכה כגמ' ואין כאן ספק דלורייא ותלחה ר"ע בשאני אומר : ד עד שהוא נתון תחת הכר בעד הכדוק לה מיירי שקנחה ואח"כ הניחתו תחת הכר . דאלו לא הניחתו תחת הכר אלא מיד לאחר הקטוח מלאה בו דם אין חילוק בין עגול ובין משוך טמאה כיון דאין לתלות במאכלות שאותו מקום בדוק הוא אלא מאכלות א"כ ודאי מגופה הוא בין עגול ובין משוך . אלא כשהניחתו אחר קינות תחת הכסת ולאחר זמן נמצא עליו דם והשתא איכא לספוקי שמא דם כנה שסייתה תחת הכר בא על העד הלכך עגול דאיכא למיתלי בכנה טהור . וה"ה אם יש דבר אחר לתלות בו כגון שנתעסקה בו אחר הקינות במיני דמים כמי עגול טהור ואפי' משוך אס קנחה בו משום דבר שיש לתלות המשוך בו תולין וכ"כ הט"ו שאשה שזכ ממנה דם תחתונה ונגעה שם תולה בה הכתם ונראה דלא קנחה שם אפי' משוך תולה בה כ"ל וקנחה שם אפי' משוך טהור אע"פ שהוא לא כתב לענין משוך פ"י קינות מ"מ מסבירא הוא :

דלמישעם אפילו מדרבנן לא חיישינן . ולכך כתבו התוס' דאפי' כרי לה טלח הרגשה טמאה מדרבנן ודקדקו לכתוב כיון שראתה דם נדות . משמע דס"ל דזה דוקא כרואה דם ממש טמאה מדרבנן אי לא חרגשה אבל בספק כיון דספק דלורייא הוא לא תלינן בשאני אומר והיינו כברי לה דלא חרגשה אבל בספק כיון דספק דלורייא הוא לא תלינן בשאני אומר וכן אי ליכא למיתלי דמשלמא אחי ע"כ מגופה הוא זהו כרואה דם ממש . ואשה זו שכתת לפני ר"ע ידעה דלא חרגשה שסתם שאלה של כתם שלא חרגשה כדמוכה כגמ' ואין כאן ספק דלורייא ותלחה ר"ע בשאני אומר : ד עד שהוא נתון תחת הכר בעד הכדוק לה מיירי שקנחה ואח"כ הניחתו תחת הכר . דאלו לא הניחתו תחת הכר אלא מיד לאחר הקטוח מלאה בו דם אין חילוק בין עגול ובין משוך טמאה כיון דאין לתלות במאכלות שאותו מקום בדוק הוא אלא מאכלות א"כ ודאי מגופה הוא בין עגול ובין משוך . אלא כשהניחתו אחר קינות תחת הכסת ולאחר זמן נמצא עליו דם והשתא איכא לספוקי שמא דם כנה שסייתה תחת הכר בא על העד הלכך עגול דאיכא למיתלי בכנה טהור . וה"ה אם יש דבר אחר לתלות בו כגון שנתעסקה בו אחר הקינות במיני דמים כמי עגול טהור ואפי' משוך אס קנחה בו משום דבר שיש לתלות המשוך בו תולין וכ"כ הט"ו שאשה שזכ ממנה דם תחתונה ונגעה שם תולה בה הכתם ונראה דלא קנחה שם אפי' משוך תולה בה כ"ל וקנחה שם אפי' משוך טהור אע"פ שהוא לא כתב לענין משוך פ"י קינות מ"מ מסבירא הוא :

תוספות יום טוב נדה האשה שהיא עושה פרק ט' ר' עובדיה מברטנורה

פרק ט' א"א עומדת טמאה . כתב הר"ב דלמרינן מי רגלים דדור למקור כו' דליידי דחיק להו עלמא . דמעומד השמיכה ולא יכלה לעזור .

א' האשה . וזה י"ד מ' פ"ב ב"ב ובי"ב מ"י פ"ב פ"ב א"ב כ"י י"ז סגן לזון ק"ח פ"ב י"ד י"ח ק"ח ס"ב ופ"ב כגמ' :

ד' עומדת טמאה . כתב הר"ב דלמרינן מי רגלים דדור למקור כו' דליידי דחיק להו עלמא . דמעומד השמיכה ולא יכלה לעזור .

תוספות חדשים

פרק ט' א"א עומדת טמאה . ומה שפי' ר"ע ז"ל כולו פי' רש"י ז"ל והקשו עליו תוס' ז"ל על מה שפי' דעומדת אי אפשר לה לזנק א"כ

משנה א ביד סימן ק"ל וק"א ואפילו הרגש גופה וזוועשה אינה תושבת . שהרגשת מי רגלים היא זו (הרמב"ם ז"ל מהל"כ הלכה י"ז) :

מלאכת שלמה

פרק ט' א"א עומדת טמאה . ומה שפי' ר"ע ז"ל כולו פי' רש"י ז"ל והקשו עליו תוס' ז"ל על מה שפי' דעומדת אי אפשר לה לזנק א"כ

יבין תפארת ישראל יבין פרק ט' א"א עומדת טמאה . ומה שפי' ר"ע ז"ל כולו פי' רש"י ז"ל והקשו עליו תוס' ז"ל על מה שפי' דעומדת אי אפשר לה לזנק א"כ

משנה אחרונה פ"ט א עומדת טמאה . עמם הדבר שיש בנשה שני שצלין שכל אל דם נדות . ושכיל מי רגלים . וא"ל שפסתחו שניהם באחד וכל זמן שאחד שתוח השני פתוח . וזהו החילוק בין עומדת

ר' עובדיה מברטנורה נדה האשה שהיא עושה פרק ט תוספות יום טוב עה

הדור למקד. ואתא דס מן המקור כהדייהו: יושבת פהורה.
בגמרא מוקמין לה ביושבת על שפת הספל ומקלחת מי
רגלים לתוכו בחוץ. וכשהיא מקלחת בחוץ. אין דרך דס
המקור ללאת עם מי רגלים ואי לבתר דתמו מיא בא דס זה

מן המקור. לא היה הדס נמלא
בחוף הספל. אלא על שפת הספל.
שדס הבא מן המקור שותה ויורד
ואינו מקלח. ודס זה שנמלא בחוף
הספל. על כרחך ממקום מי
רגלים בא. ומכה יס בה שס ולא
מן המקור ובצומדת על שפת
הספל ומקלחת בחוף הספל לא
היה אפשר להעמידה. דבצומדת
אי אפשר לה לקלח. להכי אינעריך

תנא למקטן יושבת: רבי יוסי אומר בין כך ובין כך פהורה.
והלכה כרבי יוסי: ב ששעשו צרכיהו. הטיילו מי רגלים: רבי
יוסי פהורה. דהא אפי' באשה גרידתא לייכא אלא חרף
ספיקא. ספק בא מן המקור. ספק בא ממקום מי רגלים.
זוהי רבי יוסי לעיל. וכ"ש הכא דילמא מאיזא חתי.
ולא הדר תנא הכא רבי יוסי מטרה. אלא לאשמועינן
מונשגה יתירחא דאפי' לכתחילה מטרה ר' יוסי לאשה
שעושה לרכיה ורחתה דס. שתתעסק בטהרות. דלא חימא
דוקא דיעבד מטרה ר' יוסי טהרות שנתעסקה בהן. אבל
אפילו הכא דליכא ספק ספיקא. כדקתני טעמא: [לד']

יושבת טהורה. כתב הר"ב בגמ' מוקמין לה ביושבת על
שפת הספל ומקלחת מי רגלים לתוכו בחוץ כו'.
אבל עומדת אי אפשר לה לקלח. כדמסיק הר"ב לקמן. וכן
פירש רש"י והקשו החוס' דר"ב אחזי נקט כלל עומדת. לא
ליחגי אלא יושבת. ולפלוג בין

מוקטן לשותתה. ויט ליישב דנקט
עומדת. משום דפסיקא ליה לעולם
שותתה היא. א"כ משום ר"י נקט
לה. דאפילו בצומדת שאין רחמה
נפתח מטרה. ומ"מ פירשו בענין
אחר. ואין להאריך בזה. ומ"מ
הר"ב וכשהיא מקלחת בחוץ אין דרך
דס המקור ללאת כו'. שמחמת הונוק
[כסתם] המעיין של דס. תוספות [סד"ה

למא]: **ב רבי יוסי מטרה.** כתב הר"ב דהא אפילו באשה
גרידתא כו' אלא לאשמועינן ממשגה יתירחא דאפילו לכתחילה
מטרה רבי יוסי לאשה שעושה לרכיה ורחתה דס. שתתעסק
בטהרות. דאילו לבטלה. לא שייך לכתחילה ודיעבד. והא ליכא
למימר לעולם באשה לבדה דוקא בדיעבד. והכא בס"ס
קמ"ל דאף לכתחילה. דודאי לכתחילה דבס"ס לא אינעריך
כלל לאשמועינן: [ר'] שמעון מטמא. אבל ר"מ מטרה הכא
לכתחילה לא חמרינן לה שתתעסק. קמ"ל: ור"ש מטמא.
שחוקת דמים מן האשה. ולעיל פסקין הלכה כר"י דמטרה
ואפי'

מלאכת שלמה
אחזי דס פי' אפי' במזנת דילמא בטר שהניחה מלונק ושותתה הדור
למקור ואייתו אבל על פי' הקונט' ספי' דלאחר שכלו מי רגליה אתא דס
כי אורחה קשה דר"ב שבעה שמזנת נמי לפרוך דילמא בא דס כדרכו
כשאר אשה שהיא רוחה אלא ודאי פטיטא מלמא חזאי קודם עשיית לרכיה או
אח"כ א"כ הדס לאו ממילא אחי אלא מי רגלים שחזרו למקור ואייתו
דס ושמא שבעת זנוק אי אפשר לדס לבוא כדרכו שמחמת הונוק נפתח
המעיין של דס עכ"ל ז"ל. ובגמ' תניא יושבת תולה עומדת אינה תולה
דברי ר"מ ר' יוסי אומר בין כך ובין כך תולה ואפי' בתרתי לקולא
מטמא ר"ש כמו שכתוב בסמוך בס"ד. ובטור וירש דעה פי' קמ"א ומ"ס
בטהרות שהביא שם להרב רבינו נסים ז"ל דר"ח ז"ל פי' דכי טיהר דוקא
לטהרות טיהר אבל לבטלה מודה לר"מ: ב ור' יוסי פהורה. בגמ' א"ר
יוחנן דבבא אפילו ר"מ מודה משום דספק ספיקא הוא והאי ללא מני
ר"מ ור' יוסי מטרהו אידי דסליק מר' יוסי פתח כדר' יוסי ובכרייתא
מוכה הכי: שחוקת דמים מן האשה. וכיון דאר"ש חוקת דמים מן
האשה

ציונים
איש ואשה. יום ט
ר"י ספורה שס כנסת
חלופי גרסאות
א ר"י כו' ספורה כו'
ב ספורה: ב לתוך הספל
ג ר"י בתוך הספל ונסת
ד ר"י ונסת
הוספות חדשים
משנה א בור"ב
כלומר ללא תיקון דא"י
ליפלוג ולית
כדילה כעומדת גוסס
שסוכר כרש"א בין זיקס
לבא זיקה וזיקה ואחזי הלקח
למימי יושבת ומה מקור'
קושיה בד' של. וכל
דברי ר"ב כמנה גס כן
רש"י בקליה ע"ס
הוספות רע"ק
פרק ט משנה י
(ונמצא דס
על חמום) [אות לד'] הא
דלא נקט ורחתה דס
כדקתני במתני' הקודם
משום דחתם בודאי הדין
מהאשה שייך לוב.
וראתה אבל כאן דיש
ספק דשטא הוא מן
האיש איכ לא פסיקא
הדין דרחתה מש"ה
נקט ונמצא. ס"ט:
(הרע"ב ד"ה ורבי
שמעון
מטמא. כדקתני טעמא)
[אות לד'] כן צריך
להיות ואפילו יושבת
כדקתני טעמא:
הום' אנשי שם
פ"ט במשנה א
בתי"ש ד"ה יושבת
וכי' שאין
רתמה נפתח מטרה
ללאיהו אינו מוכן להרכיב
משום שאין רחמה נפתח
טור שגדולי האי דס
מקום מי רגלים בא. אלא
כונת החוס' שר"י מטרה
משום שסוכר כי אי אפשר
שיפתח יחד שכל מי
רגלים ושכל המקור הוא
קמ"ל ללא מיכתי כשהיא
יושבת שאו נפתח שכל
מ"ד בשמות ואו בודאי
אי אפשר שיפתח שכל
המקור אלא אחי שהיא
עומדת שאו לא נפתח שכל
המ"ד בשמות עכ"ל אי
אפשר שיפתח שכל המקור:

במשנה ב
איש ואשה. הרש"ש
משנה אחרונה
שפת הספל איבעי
לאשתכוחי. אבל עומדת
שאינו נפתח שכל מי
רגלים הרכה. ונס
מתוך דדתיק הדור מי
רגלים למקור חיישינן.
ואע"פ שכשה פתוח
ע"כ השני סתום

משנה אחרונה
שפת הספל איבעי
לאשתכוחי. אבל עומדת
שאינו נפתח שכל מי
רגלים הרכה. ונס
מתוך דדתיק הדור מי
רגלים למקור חיישינן.
ואע"פ שכשה פתוח
ע"כ השני סתום

ישראל תפארת
יבין יבין
ג דבצומדת א"כ לה להטייל מים בכה. ועי"ז המי רגלים נדחקים
למקור, ואפשר דהדר אייתו דס כהדייהו, משא"כ ביושבת טהורה,
דמיירי דמטלת מים בכה, דאין המי רגלים נדחקים למקור. ואיל"ה
אף דבשעת הטלת מי רגלי' א"כ שירד דס ממקור. לכיון דמטלת
בכה. כסתם אז מעין הדס. עכ"ל דלמא אחר הטלת מי רגלים

אפשר דר"מ דחייס למיעוטא ס"ג כשאינו נפתח בחוץ וימנין דמתרמי שנתפת גם השני דמתכבר עפי לתלות כדס המקור שהוא ודאי ולא כספק שמה יס לה
מכה. ומיהו מפי' רש"י ותוס' משמע דכי הדור למקור אינו סתום. וכפ' כל היד דר"ד מסיק דר"מ מטמא משום נדה ולא משום כתם עומדת ספק לתלות אלא משום
נדה ודאי. ואע"ל דלא הרגישה אחרי' בר"ס הרוחה כתם משום דסברה הרגשת מי רגלים הוא. ומכאן ראי' למאי דפי' בס"ס דלעיל דכספק אי ארגשה היו ספק
דאורייתא: ר"י אומר בין כך ובין כך טהורה. וכתבו החוס' פ' כל היד כס' ר"ה דר"י אינו מטרה לגמרי אלא משום נדה אבל מטמא משום כתם וכן מסקנת הפוסקים
ב ר"י מטרה. פי' הרב הכא קמ"ל דאפי' לכתחילה שרי באשה שעושה לרכיה וכו' אבל החוס' כפ' כל היד כתבו דלפי' ר"ה דלעיל לא מטמא ר"י לגמרי
אלא דממאה משום כתם כדפי' לעיל. והלכך ליכא למימר דר"י מטרה לעיל לכתחילה אלא הא דקאמר בגמ' אף לכתחילה חיישינן קמי' והיינו מתני' דהכא
עכ"ד. ולא כחוס' שכתב דפסיקא לכתחילה לא אינעריך לאשמועינן דס"ס הוא ע"כ. ולא רחש דברי החוס' כפ' כל היד. ונראה דהכא אע"ל דהוי ס"ס אינעריך לאשמועינן
דלאו ס"ס גמור הוא דכולה חד ספק הוא שמה מן המקור הוא או לא ומה לי ממקום מי רגלים או מן האיש כיון דלאו מן המקור הוא. ומתקוקת יקאה הוא זה בס"ס
כי האי כפ' דבכורות מ"ג שחלקו הרמב"ם והראש"ד ככה"ג ע"כ ותבטו בזה לעיל פי' מ"ג. ומדברי החוס' לקמן ד' ס"ב ד"ה יעבדו בכתבו ג"כ דהוי
ס"ס ככה"ג דילמא לבע הוא ואת"ל דס דילמא מעלמא אחי ע"כ אע"ל דכולה חד ספק הוא אס הוא ממנה או לא חשבי לוי' ס"ס דמ"מ איכא חתי' דלדיס להקל.
ע' כש"ך כדתי' ס"ס דין ד' מ"ש בזה: אלא שחוקת דמים מן האשה. ולפי' בשתי נשים שהטיילו וחתם מהן כנגנית או נדה דהוי ס"ס ומקא ליכא מודה ר"ש

ר' עובדיה מברמנורה נדה האשה שהיא עושה פרק ט' תוספות יום טוב עז

ציונים

ו שבעה סמנים. ו כחצית בשם התוס'. ולעיל פ"ז מ"ב
הוא כחצית בשם התוס'. דה"ה כצדום טו"ב:
על הכתם. שאם הדבר מסופק אם הוא דם או
לצע. בין לבעלה בין לטהרות מעבירין עליו ז'
סמנין. ואם עמד צעינו הרי זה
לצע. וטהורה. ואם אינה מעברת
עליו ודאי טמאה מספק. שאין זה
ספק של דבריהם דהולכין בו להקל.
שהרי כבר אנו יכולין לעמוד על
עקרו של דבר בדוקה. הלכך כל
שאינה צודקה צומנין הרי היא
טמאה והבגד טמא. המגיד פ"ט
מהל"ב [הלכה ל"ז]:
ונתת. כתב הר"ב בערבי קורין לו
ש"ב. ועיין מ"ש בזה בריש
פ"ב

הלופי גרסאות

עד שיוודע לך שומאה היכן
היא כדאי עד שיוודע לך
שומאה וליג היכן היא:
ו על הכתם דלפי ל"ב ע"ג

תוספות רע"ק

הראשונה ומצאה טמאה
מיד למציאת הכתם
מצלת על האחרות.
והר"ם כתב שכן משמע
דאלו להרשב"א יקשה
סידור לשון משנתנו
ולקמן הוא ברקת
ומצאה טמאה קתני
ברישא ומשמע דקאי
אחילוק טפי מסיפא
בדוקה א' מהן ומצאה
טהורה. ובש"ע פסקי'
בהרמב"ם (ע"י) בב"י
סי' ק"ץ שמישש קוש"י
הה"מ על הרשב"א ז'

תוס' אנשי שם

כפינו הנמלא ג"כ לא
קשה דזה לאון הנמלא
מ"ש רישא דמפליג מ"ש
סיפא דלא מפליג. א"ר
אמי בגמ' שכתב. וקאי על
סוף דכרי המקשה
דכסיפא מפליג ה"ב
שאין להפליג רק
במשלכות. היינו צבת
אחת. אבל כוונתו אין
להפליג וזה פשוט לו
דהרשב"א כוונתו דומיא
דחלוק. ל"מ"ה:

פ"ט ו בתר"ש ד"ח
שבעה כ"ו.
דה"ה כצדום טו"ב. הלכה
שמים כתב למה לא נעשה
בימינו הבחינה יודע אם
הוא דם או לצע ע"י
כיוצא עוב ומה כתב
הטורקים שעתה אין
בידנו העברת ה'
סמנים. והפלה שפ"ף
שאלו משמשים בכיוצא
הוא כמין הנקרא בגמרא
לאון ולצע ג"כ יעביר
נמלא חף אם עבר אין
להחמיר כודאי דם ואם
לא עבר אין להקל לחשוב
כודאי לצע א כי נעשה
לבעלה ע"י זה אי אפשר
כמו שכתבו כי העברת
ה' סמנים אין רק
לעשרת הבגד כי חף אם
הוא דם היו ככלו ואף
לא נזקף לאיזה ספק
מפני שאפשר לא נעשה
סייף ע"כ:

עד שמיניע לסלע או לבתולה. קרקע בתולה. ואם
לא מלא. הגל טהור דלמור בא עורב ונטל את הטומאה.
אבל הכא כשצדקו שלשתן ומלאו טהורות. מודו רבנן לר"מ
דכוין טמאות דהאי דם מהיכא אחא. על כרחך מחדא
מנייהו הוא. והלכה כחכמים:

דבר שהוא בחוקת שומאה. לעולם
הוא בטומאתו. עד שיוודע לך שומאה
היכן היא. וחכ"א בודק עד שמיניע
לסלע. או לבתולה (יד): ו שבעה
סמנין מעבירין על הכתם (יה). רוק תפל
ומי גריסין. ומי רגלים. ונתר (יו).
ובורית (יז). קמוניא. ואשלג.
הטבילו (יח) ועשה על גביו טהרות.
העביר

גמ' קרוי שלוף דון: אשלג. לא התפרס לי: הטבילו. לבגד:

ו שבעה סמנין מעבירין על הכתם.
שאין הדם בטל עד שיעביר כולן
עליו: רוק תפל ומי גריסין. מפרס
לקמן במתני': נתר. אלו"ס
בלע"ז ומין קרקע הוא ומוהיר.
ובערבי קורין לו ש"ב: בורית.
מין למח הוא שמקנה ומטהר:
קמוניא. עשש שמיבישים אותו
וטוחנים אותו ומנקין בעפרו את
היודים להעביר את הזוהמא. ובלשון
גמ' קרוי שלוף דון: אשלג. לא התפרס לי: הטבילו. לבגד:

מלאכת שלמה

עד שיוודע לך שומאה היכן היא. וי"א
עד שיוודע לו שומאתו ומתקו מלות היכן היא וכבולה מתני' מלאחי
מונה כלשון הזה בדקה אחת מהן ומלאכת טהור היא טהורה וחסיה
טמאות שמים ומלאו טהור הן טהורות והשלישית טמאה שלשתן ומלאו טהור
כולן טמאות למה הדבר דומה לגל עמא שנתערב בין שני גליון טהורים
ובדקו אחד מהן ומלאו טהור הוא טהור ושנים טמאים שנים ומלאו
טהור הם טהורים והשלישית טמאה שלשתן ומלאו טהור כולם טמאים דברי
ר"מ שהיה ר"מ אומר וכו': וי"א בדקה אחת מן ומלאה טהורה וכו'
ול"ג ומלאה וכן הגיה הר' יהוסף ז"ל: וחכמים אומרים בודק וכו'.
ק"ק לפ"ד דכיון דחכמים באו להקל הל"ל כיון שבדק עד הסלע או עד
הכתולה טהור ושמה רזוים לומר שאש"פ שבדק פעם אחת עד הסלע

תפארת ישראל

תמת: (בר) קרקע שניכר שלא חפרוה עדיין ובלא מלא תלין
בעורב שנטלו, משל"כ בג' נשים מודו דטמאות, דלאו דם
מהיכא: (בה) להכיר אם דם נדה הוא, ודוקא ע"י כולן.

משנה אחרונה

כפ"ב דמקואות כל דבר שהוא בחוקת שומאה לעולם הוא בטומאתו
עד שיוודע לך טהור. ומטמא התם כספק עבל מטומאה דרבנן. וח"ק
פליג עלי' התם ומטהר ומיכא כפ' בכל מעבירין דר"מ הוא ת"ק דר"י
התם. שאני התם דבטומאה דמדרבנן פליג והכא בדאורייתא מודה
לר"י כדמוכח ממי התם דבטומאה דאורייתא לא פליגי. והא דפסקין
הכא כחכמים דמקילין אפילו בדאורייתא והתם בדאורייתא ל"כ"ע עמא
משום דהתם איכא תקנתא בעבילה. ועוד דהכא מוכחא מילתא שבה
עורב ונטלה:

ו שבעה סמנין מעבירין על הכתם. ולשון הרמב"ם ספ"ט מהל"ב
כל כתם שנתמא על הבגד שאין לו צמה ותלה אינו מטמא
עד שיוודע שהוא דם ואם נסתפק להם אם הוא דם או לצע אדום
מעבירין עליו שבע סמנין ע"כ. נראה דרישא אמר שאין לו צמה ותלה
היינו שלא נתעסקה בדמים ולא בצבעים ואפ"ה אינו מטמא כלומר
טומאה ודאית מלאורייתא אלא עומאת כתמים דרבנן עד שיוודע שהוא
דם. ואח"כ כתב אם נסתפק אם הוא דם או לצע מיירי כגון
בנתעסקה בצבעים ויש ספק מעבירין הסמנים דאש"ג דאם נתעסקה
בדם צמה והיה תולה ויש ספק ויבין דם צמה והיה עוברין על ידי
הבדיקה מועלת דכין דם נדות ויבין דם צמה והיה עוברין על ידי
הסמנים. אבל לצע אינו עובר וכיון דאפשר לבדור לא מעבירין לה
עד שיחברר ואינו בכלל ספק מדבריהם שהולכין בו להקל במ"ש ה"מ.
אבל מדברי התוס' נראה דכלל נתעסקה בצבעים מיירי שהוכיחו דהא
דאמר במתני' לא נעשה ר"ה ל"ב. לא ודאי לצע דומינין דדם נדה
נמי אינו עובר אלא משום דהכא איכא ספק ספקא שמה הוא לצע
ואם הוא דם דילמא מעלמא אחי ואיכא נמי בעול אפילו הוא לצע
נחבטל משלח עבר בסמנים הלכך דכלל נתעסקה בצבעים ס"ם כלבד לא מעבירין
אש"ג דבשלמא מהיר ס"ם משום דרגילות לבה הדם מנוסה כדאמרין

גלוס לרין

יבין

מיהו ע"י כצום טוב נמי. צעמד צעינו. לצע הוא ומוותרת
לבעלה ולטהרות: (יו) מין קרקע: (יז) בורית קמוניא ואשלג כולן מין
עשש: (יח) להבגד שיש בו הכתם קודם שהעביר הסמני' עליו:
שחמר

יבין

כפ"ק בנפור לא נתעסק בשוק של עכתיס לא עברה היא דם מהיכא
אחי עכ"ד. מוכח בהדיוח דמוקי למתני' דלא נתעסקה בצבעים דאיכא
למומר מהיכא אחי. ולשון הרמב"ם פ"ד מהל' משכב ג"כ משמע כן
שכתב כל הכתמים העומאים מעבירין עליהם הסמנים כו' ואין לך
כתמים עומאים אם יש לה צמה לתלות אלא ס"ל דכלל נתעסקה
בכתמים הוא והיא עמאה ובאה הבדיקה להקל שאם לא עבר ה"ז
לצע וטהור ואפילו הוא דם נתעסק בשלל עבר במ"ש התוס' ולפ"ז גם
לשנו בהל' איסורי ביאה מתפרש כן שזה שכתב ואם נסתפק אם הוא
דם או לצע לא שבה הספק משום שנתעסקה בלצע אלא חשיו לא
נתעסקה משום שמהל' הזכר אינה דומה לגמרי למראה דם ונסתפק
להם המראה. ולפ"ז מ"ה הרב המגיד שאין זה כספק של דבריהם
שהולכין בו להקל כיון שאפשר להתברר עכ"ל לא יתכן כלל דלדבריהם
קודם הבדיקה ודאי הולכין להחמיר כיון שאין לה צמה לתלות והבדיקה
באה להקל. ולפי סברתו משמע דמוקי למתני' שיש לה צמה לתלות
ודברי התוס' אהרמב"ם אינם כן. ועוד אי שיש לה צמה לתלות אין
להחמיר אש"פ שיכול להתברר לפי דברי התוס' שיש כאן ס"ם. וכלל
ס"ם קי"ל דאפילו יכול להתברר שריקן ל' כמ"ש הטורקים ומסקנת
הש"י חדש קריני ס"ם כלל ב'. ואפשר דס"ל לענין שומאה לא מהני
ס"ם דהא קי"ל ברה"י אחי כמה ספקות טמא אלא שמדברי התוס'
משמע דאין לחלק בזה שכתבו הטעם ללא מטהרין הכא בס"ם משום
סרגילות הוא לבה מנוסה במ"ש. ולעיל מ"ב כתבו דלמקנת רבותא
לא השיב זה ל"ס דשמה לצע הוא ושמה מעלמא אחי כולה חד ספק
שאינו ממנה:

הטבילו. לא הוה צריך למימי הטבילו דכלל הטבילו נמי אם לא
עבר ה"ז לצע ואש"ג להטבילו ואם עבר צריך להטבילו. וחריצ
התוס' דהעברת סמנים אש"פ שנתבטל לא מהאי הביטול אלא מכאן
ולכנה

חלוקה נכונה...
הוא ג' חלקים...
ועוד כעבור לשם א'
ז' אחריו רוק...
מה' א"כ למה...
הוא ע"ן נכס...
הוא ע"ן נכס...
הוא ע"ן נכס...

פ"ב דלמים: אין שדיחה. פי' הר"ב נשמתה מאדומימותו. כולומר שחבר ממנו מראה האדומימות. כדפירש הר"ב דביהה דלכנונית במ"ב פ"ק דנגעים. *וכן במכילתין ספ"ב: ררי זה כהם כו' וצריך להטביל. ואפילו דיהה ולא עבר. מהני טבילתו. ועיין מ"ש במשנה ב' פ"ג דהלכות ג"ה שכל הטלע: ז' כל שלא טעם כלום. שהאוכל ממחקו ומעבירו את כחו. ט"ז. וכ' הר"ב והוא שישן כו' ובמ"ח פרק בתרא דפסחים חנן ישן כו' וקאמר ר' יוסי דהיינו נתנממו. והלכה כמותו. ובגמ' דהבא מכוין נמי דכי נתנמנס סגי. ותמיהני דלח מסייעין מההיא דפסחים. ומ"ש הר"ב והם השכים צבקר ושנה פרקו לא הו' רוק תפל. פרש"י דהדבור מעביר כח הרוק: וצריך לכסכם. פי' הר"ב

הלופי גרסאות
ז' מי גריסין וכו' צריך וליכנס...
גריסין על סול ומתקן כהן וי"ל...
פי' גריסין כן מים עברו וכן...
גריסין. ולפנים גריסין פ'
גריסין עלתם כיוון סם כהן...
ומתקן כהן ר"ל ח"י י"ט...
מן הקליפה ג"כ מסייעין...
מי רגלים שהחמיצו כ"כ...
כחם מי רגלים מי רגלים...
שהחמיצו: ג' פסחים ג"כ...
ג' פסחים: לכל אהרן נ"י...
על כל אהרן.

העביר עליו שבעה סמנין. ולא עבר. ררי זה צבע [ז']. המהרות מהירות. ואינו צריך להטביל. עבר או שדיחה כ"ס. ררי זה כתם. והמהרות טמאות. וצריך להטביל ל': ז' איזהו רוק תפל. כל שלא טעם כלום (א). מי גריסין. לעיסת גריסין של פול חלוקת נפש (ב). מי גריסין (ג). וצריך להטביל (ד). וצריך להטביל (ה). וצריך להטביל (ו). וצריך להטביל (ז). וצריך להטביל (ח). וצריך להטביל (ט). וצריך להטביל (י). וצריך להטביל (יא). וצריך להטביל (יב). וצריך להטביל (יג). וצריך להטביל (יד). וצריך להטביל (טו). וצריך להטביל (טז). וצריך להטביל (יז). וצריך להטביל (יח). וצריך להטביל (יט). וצריך להטביל (כ).

תוספות הרשים
משנה ז' בהר"ב...
וכינת היום ח"ק על גב...
דשן. לאו תפל הוא...
הואיל וטעם כלום...
שהטעם טהרות נהיה...
כל היום כולו. (ה"ח):...
משנה ז' ת"ח...
ודוקא ה"כ דהקפיד...
עליו אכל לא...
הקפיד עליו טהור...
אפ"כ דיכול ללחץ...
אלה ר"י בגמרא:

לשפסוף כו' שפופל לז עס לזו ומשפסוף כן ל' רש"י ומסיים נמי ומולך ומביא אכל לא מלאני לבי להגיה זה משום דבגמ' (דף סג) בעי ר' ירמיה ח' הולכה והוצאה נחשביה כח' או כרתה ועלה בחיקו. ואפשר דהואיל וכתמים דרבנן לקולא. וח"ל להולך ולהביא ג"פ. ומ"מ הרמב"ם בפ"ט מה"א"ב (הל' ל"ז) כתב ג"כ ומולך

מלאכת שלמה
לעיסת גריסין מתני' ללא כר' יהודה דמתני' ר' יהודה אומר מי גריסין רותח וטובר שיתן לתוכו מלא פי' וקודם שיתן לתוכו מלא שהמלח מעביר כח הגריסין: חלוקת נפש. כתב בערוך פי' חלוקת נפש שלא טעמה מחלק מבערב זה פי' ר"ח ורבינו גרסוה ז"ל פי' גריסין שבור כגון גרס כרמל ומתרגמינן פירוק. לעיסת כחו לא ילעום אדם הטעין. של פול חלוקת נפש כלומר מלעיסת אותו פול שנתבשל כ"כ שמהליו הוא נהלק לטעם והאי נפש כחו מנפשו מעלמו. ועוד אמר לן חלוקת נפש שמתחלק מעלמו בתוך הליפתו דהיינו נפש עלו כמו נפש שפ"ג קבר ואמר לן משום רב האי גאון חרי טעמי עוקת נפש כלומר שפ"ג הוא נלעם שכבר עומד לילגע בתוך עוקת נפש דהיינו נפש פי' אחר חלוקת נפש שפ"ג נלעם יפה שכבר נהלק מן הטעם ועומד לילגע בנפש בגרון עכ"ל ז"ל. וז"ל צבקר לפס לעיסת גריסין של פול על עוקת נפש פי' כשילעום אדם גריסין יפה יפה ולא כשאר בתן כלום אלא הן בעוקת נפשו פי' כשילעום בהכנסת בית הכלישה שדומה לעוקה של בית הבד ועוקת המים של מברה מים של אותן גריסין יפים להוציא הכתם ע"כ. ומי רגלים שהחמיצו. פי' מי רגלים שאמרנו. היינו כשהחמיצו וי"ם דגרסי מי רגלים מהחמיצו מ"מ: ומי רגלים א"ר יוחנן כל שיעורי כתמים צריך שיעור לשיעורן דילך

אליהו רבה
ז' חלוקת נפש. שמתקנה...
מנפסה כלומר...
מטעמה ולא כוידא אדם וכן...
פי' רבו הדינים:

תוספות רע"ק
משנה ו' (הרי זה צבע) [אות] לרן לא רהוי וראי צבע דא"כ בלא הטביל נמי אלא כמו ס"ם ספק מעלמא וכפך צבע וכן ע"ז לא כטביל רק בציורק הסכור דתא אפ"ר הוי דם נדה מדינא טהור כיון דלא עבר ע"ז ז' סמנים הוי טמאה בלועזה שא"י לצאת ובבבלה אלא מדרבנן טמאה מההרות שנגעו בו קודם העברת ז' סמנים כיון דאז הקפיד והיה טהור שיכול לצאת ע"ז ז' סמנים בשי"ה מוקלים בצירוק ס"ם הנ"ל וא"כ אלו לא הטביל בזה אם הוא דם נדה מראויותא טמא הבגר בית ששפל

ישראל תפארת יבין
(ב) שחלק האוכל מהקליפה שפ"ג מנפסה. ר"ל מעלמה. ולא בידי אדם. ולעומו ומעבירו. רצ"א: (ג) ששחו ג' ימים והסריחו (ד) לשפסוף הבגד עם הסם. בין ידיו. כדרך כבוש: (ה) שלא כסדר

משנה אחרונה
ולא עבר ה"ו טהורה. וסימוך טהורה עומדת לעד: ז' שלא טעם כלום. פי' הר"ב מבערב כל אותה הלילה ע"כ. אכל בגמ' כדרייתא תני כל שלא טעם כלום מבערב סבר רב פפא לגימור דלא טעים מידי בחורחא א"ל רבא מי קתני בערב מבערב קתני לאפוקי היבא דקדים ואכל. ופי' רש"י לאפוקי דקדים קודם היום לאחר שיעור משנתו שאין הרוק תפל. אכל אמר אכל בשאר בני אדם ע"כ. ומשמע דמבערב היינו מסעות ערב ואיך לא אכיל. ולשון הרמב"ם בחבורו שלא טעם מתחלת הלילה. ז"ל נמי דאחר סעודה שמתחלת הלילה לא אכל ומשמע בגמ' דעד הנות לילה אם אכל היו רוק לעיסת גריסין של פול. הגריס הוא חלי פול ומשמע דלעיסת גריסין דוקא ולא לעיסת סולין אפשר משום דבעינן חלוקת נפש וכפולין

ר' עובדיה מברטנורה נדה האשה שהיא עושה פרקט תוספות יום טוב עח

ציונים

ח כל אשה. מיי' טס סח
ו'ד' ח' מ'ע' ל'נ' :
ואלו הן תוספות. מיי' טס
מ' א' ח' ב' ו'פ' מ'ח
מ'ט' ח' ו' ס'מ' א'ל'ן ק'ח
ט'ט' ו'ד' ס' ק'ט' ט'ט' י'
וכל שקבעה. טס.

ומליך ומציא בכל כסכום: לא עשה ולא כלום. ל' הר"ב לא
לזדוק ולא לבטל. וכן לשון רש"י וכלומר שאם יודע ודאי שהוא
דס ורואה לבטלו כדי שתעלה לה הטבילה דהא תני במשנה ב'
פ"ג דהאלות שכל הבלוע שאינו יכול ללאת טהור הא יכול ללאת
טמא. ואע"ג דלא נפיק:

ח ואלו הן תוספות מפקת כו'.
וכולו הני וסתות
אייירי שמפקת או מעטפת שעה
או שתיים צעתי שרגילה לראות אבל
משום פיהוק או משום עטוט הדא
זימנא לא קבעה מדמפליג (במתני'
דלקמן) בין תלת וסת לבוק וסת.
ובחד פיהוק וחד עיטוט לא שייך
תמלה וסוף. תוס'. ואיכא למידק
דאי משום הא דלקמן אמאי מלריכין
כל כך שיהא שעה או שתיים. וגם

שהעביר שבעה סממנין כאחת. לא
עשה ולא כלום (יו): [ח] כל אשה שיש
לה וסת (יו) דיה שעתה. ואלו הן
הוסתות. מפקת (ח) ומעטפת (ט).
והוששת בפי בריסה (י) ובשפולי
מעיה (יא) ושופעת (יב) ובמין צמרמורת (יג)
אוהוין אותה. וכן כיוצא בהן (יד).
וכל שקבעה לה ג"פ. הרי זה וסת:
היתה

כאן: לא עשה ולא כלום. לא לבדוק ולא לבטל: ח כל
אשה שיש לה וסת. דיה שעתה לעיל בפ"ק תנינא לה והתם
מייירי בוסתות דיומי כגון מט"ז יום לט"ז יום או מחדש
לחדש והכא מייירי בוסתות דבגופה. שכל זמן שיראו בה
סמנים הללו רגילה לראות בזה
אבל אין לה זמן קבוע לראות:
מפקת. י"ו פיהחת פיה בכל כמה
אלחרי בלע"ז וי"מ פושטת
זרועותיה וגופה חסנרנ"י קל"ח"ר
בלע"ז: בפי בריסה. נגד
טבורה: שפולי מעיה. בית הרחם:
ושופעת. מפרש בגמ' ששופעת
דס טמא מתוך דס טהור כגון שהיא
רגילה לראות דס טהור תמלה דהיינו
דס שאינו מה' דמים טמאין ואח"כ
דס טמא. והאי נמי הוי וסת

חלופי גרסאות

שבעה סממנים כאחת.
דל"ז שבתן כאחת: לא עשה
ולא כלום דל"ז לא עשה
כלום: ח ובשפולי ברי'
ושפולי: וסתות ברי' וסת
וק' פל' טעמה:

תוספות חדשים

משנה ח בהר"ב
דוא דעת הרא"ש ושל
מפרכים. אבל דעת
המ"מ אינו כן שאין כאן
כ" וסתות חלוקות (ע"ט)
רפ"ח מה"כ):

ראשון לציון

משנה ח
תי"ט ד"ה ומעטפת דרך
מטה. טור סי'
קפ"ט עיין יס"ח:
שם כד"ה למרמורת כו'
אבל נראה כעתי
שחלוק גרסאות הן
דבר"כ גורם והותחת
והרמב"ם גורם וזיתחת
במ"ו וכן כענין ערך סס
פ' הגרסא והותחת:

קשה ז"ש כלל או שתיים. ול' הרא"ש כמה פעמים זה אחר
זה וגם לא תלי טעמא דלקמן אלא משום דחדא זימנא זה
דרך כל האדם: **ומעטפת** דרך מטה. טור סי' קפ"ט:
צמרמורת. כ' הר"ב ל' סמר מפחדך בשרי. ולמרמורת
כפול. הרמב"ם. והסמ"ך והלד"י מתחלפים. ששניהם ממואל
השינים. ובחבורו רפ"ח מהלכות א"כ כתב ויכתומר שערות
בשרה ומהישב בהכי מאי דהדר כתב הר"ב לק' או אוחזה רתת
(רפ"ח מה"כ) או ייחס בשרה. אבל נראה כעתי שחלוק
גרסאות

יכל שעה שחראה דס טמא אחר דס טהור דיה שעתה:
צמרמורת. ל' סמר מפחדך בשרי (חלים קיט) ארימני"ט
בלע"ז: אוהוין אותה. כך למודה להיות בכל עת שהי' רואה:
ובן כיוצא בהן. משאר סמנים שהנשים הרואות דס למודות להיות
בכך כגון שראשה כבד עליה או אוחזה רתת ורעד.
או כאב לב וכיוצא בזה אם קבעה לה ג"פ הרי זה
וסת
ורעד אע"ג דאין כן דעת הרמב"ם בזה דלקמן שהוא כ'

מלאכת שלמה

דילך או דזקן דאיש או דאשה מכוסין או מגולין בימות החמה או בימות
הגשמים ופירש"י ז"ל דזקן מעלי טפי מכוסין מעלי טפי בימות החמה
מעלי טפי ע"כ וכתבו תוס' ז"ל בשבת פ' ר' עקיב' דף ז' דמשלשה
ימים עד מ' יום הוא דמעבירין אבל תוך ג' או לאחר מ' יום אין
מעבירין וכתב מיי' טס ס' ה': ומ"מ. וצריך לכסכם שלשה פעמים
לכל דבר ודבר העבירן שלא כסדרן או שהעביר שבעתן כאחת לא עשה
כלום. והיא הגהת הר"י יהוסף ז"ל: ח ואלו הן הוסתות וכו'. כז"ל:

מפקת. פי' ר"ח וכן צערוך כאלם שמוציא קול דרך הארץ וכתב
הרא"ש ז"ל שכל הפירושים דברי אלהים חיים לכל חוש שנוי הגוף כיון
שהחזקה בו הוא סימן להתעוררות עקירת הדם פ"כ: וכל שקבעה
לה שלשה פעמים ה"ו וסת. והר"י יהוסף ז"ל הגיה וכל שקבעת
לה שלשה פעמים וכו'. ובגמ' אמר שמואל לוסתות דיומי משקבעתן שני
פעמים הוי וסת לוסתות דגופא כגון הני דמתני' משקבעתן פעם אחת
הוי וסת ולמה שלא מנו חכמים כגון אכלה שום וראתה אכלה כללים
וראתה

תפארת יבין

כסדר שמנו במ"ז: (יו) לא לבדיקה כנ"ל ולא לבטלו קודם
טבילה איכא דודאי דס נדה הוא דלא יעבור עי"ז: (יז) בפ"ק
מייירי בוסת שתלי בזמן. והכא בוסת הגוף: (יח) געהנען וי"ח

רענען: (ט) נמעלה או למטה [ש"ד סי' קפ"ט סק"ג]: (ט) שכוואב
נגד טבורה: (מא) נגד פי רחם: (מב) ששופעת ליחה מחלופו
מקום, קודם ראיית דם: (מג) שוידער: (מד) שראשה כבד או
אוחזת

אחרונה

הראיה סמוך מיד לוסת כדמשמע לשנא דס עמא מתוך דס טהור ולא
אחר דס טהור. ובטור סי' קפ"ט הביא מחלוקת הרשב"א והר"ז' אם
התחיל הראייה בתוך הוסת ומשכת אחר הוסת. משמע דוקא נמשכת
שלא כל הראייה אחר הוסת פשיטא דאין זו וסת הגוף. ובז"י סי'
קפ"ט הביא לשון הרמב"ן וסתות הגוף אין חוששת להן אלא שעתן כילד
היתה רגילה בהן לאחר הקפיה מיד או בקרוב לה שעה ושתיים משעבר
אוחזת זמן בודקת ומשמשת את ביתה ע"כ:
וכל שקבעה לה ג"פ ה"ו וסת. לעיל ספ"ק בוסתות דיומי לא תני
שקבעה ג"פ. דקבעה ג"פ משמע שראתה ג"פ ובוסתות דיומי לא
פשיקא ל' דסני בג"פ דנהי דאם ראתה מר"ח לר"ח או מט"ז לחודש
לט"ז הוי וסת בג"פ אבל אם ראתה שלא במנין החודש כגון מ' יום
ל' יום ארבע ראיות בעיני דהוי שלם הפגנות וכן פסקו הפוסקים.
ולקמן מ"י דתני בוסת דיומי נמי קבועות ג"פ. התם לאו בתחלת
הקבועות אלא כביתה למודה ושינתה והיינו ארבע ראיות:
כל

חין הקליפה עוברת אלא ע"י טמיה שנעשו גרויסין. והרמב"ם לא העתיק
חלוקת נפש רק גרויסין:
ח מפקת ומעטפת. או זה או זה שקבעתו שלשה פעמים. ופיהוק
ועיטוט אין מנטרפין לשלשה פעמים:
ושופעת. פי' הר"ב דס טמא מתוך דס טהור. ולפי שהם שני מיני
דמים קרי שופעת כלומר דס הרבה. ודוקא דס טמא מתוך
הטהור אבל טהור מתוך טמא אין זו וסת הגוף אלא וסת פשוט לכל
מה שבא אחר ראיית דס טמא אינו סימן לוסת דכשכא קודם לראיית
דס טמא או בשעת הראייה הוי סימן שמהפודר הדם ללאת כמ"ס העור
בתוך הוסת או בבוקר הוסת ואלו קודם לוסת לא קתני דאחר הראייה
לא השיב תו וסת והא דלא תני נמי אחר הוסת כל טהרות שבתוך
הוסת טהורות. דלא פשיקא ל' דאם רואה מיד אחר הוסת היינו סוף
הוסת. אלא אם שהיה אחר הוסת אפשר דאין זו וסת הגוף כיון דאין

תוספות רע"ק

עליה הרם קודם
שנתיבש הדם. ולגבי
דאורייתא לא סמכ"י על
ס"ס הג"ל משה בעי'

הטביל. ולענין הסהרות שנגעו אחר שהעביר ז' סמנים ולא עבר גם בוודאי דס נדה שהורים. תוס': **משנה** ז' (לא עשה ולא כלום [אוח ל'ן] כתב הרמ"ע מפאנו בתשובה
כ"י צ"ט דו"ל הא דקתני ולא כלום ולא קתני. לא עשו כלום כדקתני פרק י"ד מ"ד דנגעים דהיכא דיש להווש ולומר שלא בלבד שלא אהני מעשיו אלא שפגם והפסיד כגון הכא
דתי' ס"ד דהפסיד בהעברתו שלא כסדרן ולא מהני תו בדיקה כסדרן. משה קתני ולא כלום סי' לא עשה שלא עלתה לו בדיקה זו ולא כלום שג"כ לא קלקל אלא
כאלו לא עשה מעשה זו מעולם ומהני עוד בדיקה כסדרן אבל בתהיא דנגעים דליכא למעשי' שיש קלקל והפסיד במעשי' סו"ה קתני בקיצור לא עשו כלום. עכ"ז ז'
לגמ"ה גמ"ע. האעקל"ר אויסקרעקען דהאען. ארימני"ט ז"ל ערטהרעדן יעטערה

החמה למורה. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג

חלוסי גרסאות

החמה למורה. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג
כ"י פ"ג. כ"י פ"ג. כ"י פ"ג

הוספות הרשיב

משנה ט' בה"ב
ע"י גר"ש מ"ט שם
הלא"ד ז"ל :
ח"ט משנה ט'
ובירושלמי משנה ד'
ע"ה דלתיבת
דקאמר חיזקו מ"ט סגנר
כו' ומ"י קרא דהוה
ע"י כהר"ה פ"ב מ"ז :

גרסאות הן בגמ' (דף ס"ג) ה"ר"ב גורס ורופתת והרמב"ם
גורס ורופתת צמי"ט: מ' בסוף הוספות. ולא נמשך אחר
הוספות כך מסיק הסו"ר סי' קפ"ט בשם הרשב"א: רבי יוסי
אומר אף ימים ושעות וסחות. כ' ה"ר"ב שעות גמ' וסחות כו'
מוחרת לשמש וחוששת בשעה ששית

לכד דתניא והזרתם את בני ישראל
ממזמאחם (ויקרא ע"ו) מכאן אמר
רבי ירמיה (ובפ"ב דשבוטות דף י"ח
גרסינן א"ר יאשיה) (וכן נראה) אזכרה
לכדי ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך
לוסותן. וכמה אמר רבה עונה.
ולמאי דכתבתי במשנה ד' פ"ב
דקיימא לן וסחות דרצנן קרא
אסמכתא בעלמא וכן כתב המגיד
פ"ב מה"ל"ב (הלכה י"ב) גם ה"ר
פ"ב דשבוטות: ר' יהודה אומר
כל היום שלה. פי' ה"ר"ב משעבר הכן
החמה ולא פליג אוסחות הגוף דרישא

וכן כתבו כל הפוסקים. ומ"ט ה"ר"ב דהלכה כר"י הכי
אמר רבא בגמרא:

ש"ח

מלאכת שלמה

וראה כססה פלפלין וראה נריך לקביעתם שלשה פעמים. וכעין
למחמורית מ"מ כו"ד אחר ה"ר"ש: מ' היתה למורה להיות רואה
בתחלת הוסחות. וסחות שבגופה קאמ'. ומ"מ לימודת כו"ד אחר
הגמ' ובתי"ו בסוף התיבה כבולה מתני'. גם מ"מ וסת לשון יחוד
כבולה מתני' עד ממילתא דר' יוסי. גם מ"מ אינו אסור אלא עד
שתכן החמה: בפ"י ר"ע ז"ל נריך למחוק סימן הו"ד ואין לכותבו רק
קודם הדבור המתחיל ואינה מוסרת: עוד בפירושו ז"ל מקמי
דלימטי תחלת יממא אכל אי מטא תחלת יממא קאמר ר' יהודה
בכרייתא כל הלילה שלה פי' שלאחר יום עונת וסתה אכל כל אותו
היום אסור דהוא עונתה. וכתוב שם כ"י בשם רשב"א ז"ל מדלפלינו

הוספות רע"ק

בשנה ט' (הרע"ב)
ד"ה ר'
יהודה אומר. כלומר
מוחרת לשמש (אות)
[ר"ן] והראב"ד בס' בעל
הנפש גורס כל הלילה
שלה דהיינו וכל הלילה
אסור. והר"ה השיג
דשלה משמע דמוחרת:

ישראל

כ"ד ? היתה וכו': (סח) דלאחר ק' החמה מותרת ולא ליל
שמקודם. ואין קו"ל דבוסת הגוף שאינו תלוי בזמן. ואינה אסורה
רק בשעת הוסת, ובוסת הגוף שקבוע ליום. לפיכך מותר.
ולאחריו אסורה עונה. דהיינו חו' יום או לילה (י"י ק"ט סק"ט).
ובוסת

אחרונה

פרישת עונה בוסת הגוף אכל לבעלה אפילו בוסת הגוף כפי עונה
לאסורה מן שעת הוסת עד הלילה להכי מייחי מסיפא והפ"ג דבסיפא
נמי לא מפרש כהדיא לבעלה. בכרייתא דמייחי פלוגתייהו מפרש כהדיא
אסורה לשמש. ובגמ' כל עיקר פרישת עונה לא אשכחן אלא לבעלה
כדדרשינן מזהרזתם מכאן אזכרה שיפרשו מנשותיהם עונה וגם הרמב"ם
לא הזכיר איסור עונה אלא לבעלה בגמ' איסורי ביאה ובה"ל משכב
לטהרות לא הזכירה כלל. והא דגמ' דאמר רבא הלכה כר' יהודה
ואמר גמי גבי והזרתם שיפרשו מנשותיהם סמוך לוסתן וכמה אמר רבא
עונה ופריך תרתי דרבא למה לי ומשני אי מהיחא דהלכה כר"י ה"א
לטהרות אכל לבעלה לא קמ"ל. ז"ל דקמ"ל אדרבה לבעלה ולא לטהרות
והטעם ללבעלה דאיסור כרת החמירו יותר. ובריש פ"ק דההמירו
לטהרות יותר התם משום ביטול פ"ו כל ימי'. והבא משום עונה אחת
איסור כרת חמיר טפי. ולפ"ז מ"ש תו"ט לעיל גבי למורה להיות רואה
בסוף הוסחות כל הטהרות שששתה בתוך הוסחות טהורות שהרשב"א
כתב שרואה בסוף הוסת ולא נמשך אחר הוסת פ"ג. כהנא העתיק כאן
דברי הרשב"א שהרשב"א לא אמרה אלא לעיני השמש ששם נמשך הרא"ה
גם אחר הוסת ה"ל כוסת ימים ואסורה כל העונה בתשמיש אכל פתני'
לעיני טהרה. לא שייך איסור עונה כדפי' :

משנה

כל הטהרות שששתה בתוך הוסת עמאזת. ח"ש"פ שלא ראה כיון
שלמורה לראות בשעה זו אמרינן כותלי בית הרחם העמידוהו
דהא לא בא בזמנו. אכל כ"י סי' קפ"ט כתב בשם הרשב"א הטעם
שחוששת לכל המשכת הוסת שמה תראה בחלמנו או בסופו. ונראה
דלכתחלה קאמר ולענין דיעבד לא שייך בתשמיש ומתני' דמעמאין
טהרות אפי' דיעבד היינו מעמא דפי' :
ר' יוסי אומר אף ימים ושעות וסחות. פי' הרב שעות גמ' וסחות ניגאו
כו' והא דלא אמר ר"י אף שעות ותני אף ימים משום דעד
השתא איירי בוסתות הגוף ותני דאף חוששת אלא בשעת הוסת ולא
לפני השעה ולא לאחריה דפרישת עונה לא איתמר אלא בוסתות דיומי
ולא בוסת הגוף ואחי ר"י למימר דגם וסת הימים דינו כוסת הגוף
וא"ל פרישת עונה שאינה חוששת אלא שעתה ולהכי אדכר ר' יוסי ימים
דבוסתות דיומי איירי ומכאן הביא הרשב"א ראי' דבוסתות הגוף לכ"ע
לא נריך פרישת עונה מדשקו ר' יודא ור' יוסי וסתות הגוף דאיירי
סה כרישא ונקטו וסחות דיומי ש"מ דבוסת הגוף לא שייך כלל פרישת
עונה ע"כ. והש"ע דמרישא שמשנין לה נמי כהדיא דלא שייך עונה
בוסת הגוף דקתני כל הטהרות שששתה בתוך הוסת טהורות. כ"ל
דהרשב"א נריך לאחיי לה מסיפא דאי מרישא ה"ל לטהרות לא נריך

פרק י א תינוקת - שבתות א
 כגמ' דר דרס יא :
 בעל תורה - פ' תוספות
 תוספות ד' ד'ה בשבת : עד
 שתי' - פ' פ'ס ס' ה'ב
 ה' ד' ופ'ה ס' ה'ה' סג
 ה'ה' ק'ה ס'ה' ו'ה' ס' ק'ה
 וס'ה' ה'ה' ס' כ' ס'ה' א'
 פ' ס'ה' ס' י' וס'ה' נ'ה'ה'
 פ' ה'ה' ס'ה' ס'ה' ס'ה'
 י' ו' ס'ה' וס'ה' ס'ה' :
 נ'ה'ה' ס'ה' ס'ה' ס'ה' :
 ו' ס'ה'ה' וס'ה' ס'ה' :

חלופי נרסאות

א וניסת ד' וניסת י
 נכל המטה :

תוספות חדשים

משנה א פ' הרב
 ואפילו רחא
 וכן כהן רש"י מדקא
 מפליג בספסל בין רחא
 לל רחא מכלל דרישא
 לא שאל (גמ') :
 ת"ש משנה א
 עיין בהרמ"ש ת"ש ת"א.
 אבל לא רחא נותנין
 לה כל הלילה וברב בגמ'
 וכן ספק הרמב"ם פרק
 ה' תפא"ר הל' י"ט :

משנה אחרונה

פ"י א ב"ש
 אומרים ד'
 לילות נראה בכל
 הני דפליגי כולהו משום
 ח' ומ"ה ד' ר' ב' כ' ו'
 דמלאווייתא אפילו
 בגי' זמנה לראות
 ורחא תולה ד'ה'
 בתולים דאפילו ברואה
 מחמת השמים אם יש
 לה מכה תולה במכתה
 וזו הא י' לה מכה
 אלא כולה משום חומרא
 דרבין וכמ"ס הרמ"ש
 לדין דקיימא לן אין
 לה אלא בעילת מילה
 שהספסל בזה דבעילה
 לכל מסור ואין הכל
 יודעין בין הגיע זמנה
 ללא הגיע ובין רחא
 ללא רחא והיינו נמי
 טעמיהו דב"ש וז"ל
 דכ"ס גזרו לא הגיע
 זמנה אטו הגיע שאין
 הכל יודעין להבחין
 לא גייסי אהרדי ובהגיע
 אדאורייתא ובהגיע זמנה
 המכה וגם הרמב"ם לא העתיק כל הני חומרי כהל' משכב אלא כהל' חומרי ביאה :
 קבעה לה יוסת וינסת שלא בשעת וסתה מדדינה אין לה לחוש כלל . אבל משום שאין הכל יודעין להבחין החמירו גם בזה כדפי' לעיל : ע"ד מ"ש ד' לילות , ובגמ' איתמר
 שמשו בימים רב אמר לא הפסידה לילות ולוי אמר הפסידה לילות וכתיב תו"ט לענין דינא הלכה כדברי שניהם ע"כ . ולא ידעתי מהו לענין לילות הלכה כרב כמ"ס
 הרמב"ם ואי לענין דשרי לבעול בשבת כהא ליכא פלוגתא :

פרק י א תינוקת נותנין לה ד' לילות . ואפי' רוחא
 אמרינן דס בתולים הוא ומהור : עד
 שתחיה המכה . שתתפאח המכה של בעילה וכל זמן שהדם
 שותם זמנה כשהיא עומדת . וכשהיא יושבת אינו שותם .
 או ששותם כשהיא יושבת ע"ג דבר
 קשה וכשיושבת ע"ג דבר רך כגון
 ע"ג כרים וכסאות אינו שותם
 בידוע שלא חיטה המכה . ומחמת
 המכה של בתולים בא הדם . אבל
 אם הדם שותם בין כשהיא עומדת
 בין כשהיא יושבת . ובין כשיושבת
 על דבר רך ובין כשיושבת על
 דבר קשה אין זה דם מכה
 אלא דם גדה : הגיע זמנה לראות .
 ולא רחא . ונשאת : עד מ"ש ד'
 לילות . שהרי היא נשאת ברביעי
 דבטלה נשאת ליום רביעי ונבעלת ליל ה' : בעילת מצוה .
 בעילה

פרקי א תינוקת שלא הגיע זמנה
 לראות (א) . וניסת .
בש"א נותנין לה ד' לילות (ב) . ובה"א
 עד שתחיה המכה (ג) . הגיע זמנה
 לראות (ד) וניסת . בש"א נותנין לה
 לילה הראשון . ובה"א עד מוצאי שבת
 ד' לילות (ה) . ראתה ועודה בבית אביה .
בש"א נותנין לה בעילת מצוה . ובה"א
 כל

בבבב . ולענין דינא הלכה כדברי שניהם . וא"ת ולרב מלן
 למידק מדקתני עד מולאי שבת דלא הפסידה לילות . ודילמא
 למימרא דבעין רטופים וה"ג מאי מקשה וללוי עד מ"ש למה לי דהא איכא למימר להלריך שיהיו רטופים לא קשיא משום
 דבחר הכי תניא מטשה ונתן לה רבי ד' לילות מתוך שנים עשר חדש : **נותרין** לה בעילת מלוה . פ' נותנים לה אותה הביאה
 שבעל כדרכו וגומר ביאתו וא"ל לפרוש כדרך המשמש עם הטוהרה ופרסה גדה תחתיו (כדתנן במשנה ד' פ"ב דשבועות)
 אלא פורש אפילו בקושי אע"פ שיליאתו הגאה לו כביאתו דביאה זו נתנו לו שיבעול ולא חששו להנאת יליאתו (טו') . ולא כפי'
 הראב"ד דעומד עד שימות האבר דא"כ מאי נותנין לו דקאמר . על כרחך לריך לבעול בעילת מלוה . הרא"ש . ונ"מ לדין
 כדלקמן : **אנבעילת** מלוה . פ' הר"ב בעילה הראשונה קרי לה בעילת מלוה משום דכתיב (ישעיה נד) כי בועליך עושיך .
 ואמר (סנהדרין כ"ב) אין אשה כורחת ברית אלא למי שעושה אותה כלי וע"י כך מידבק בה ובאין לידי פריה ורביה . ולהכי
 קרי לה לבעילה ראשונה בעילת מלוה . סוס' פ"ק דכתובות דף ד' ד"ה בעילה] :

פרקי א תינוקת פרק י
 נערה והביאה ב' שערות . הר"ן] :
ארבע לילות . ב"ה לא בעו רטופין כדלקמן . וכן נראה ד'
 לילות לב"ש אפילו מפורש' כמו לב"ה . סוס' :

עד מולאי שבת ד' לילות . פ'
 הר"ב שהרי היא נשאת ברביעי
 טו' . ובגמ' איתמר שימשה בימים רב
 אמר לא הפסידה לילות ולוי אמר
 הפסידה לילות רב אמר לא הפסידה
 לילות עד מולאי שבת סגן . ולוי אמר
 הפסידה לילות מאי ד' לילות דקתני
 ד' עונות . ולרב למה ליה למתנא
 ד' לילות . אורח ארעא קמ"ל .
 דדרכה דביאה בלילות . ולוי לחני ד'
 לילות . עד מ"ש למה לי .
 הא קמ"ל דשרי למבעול לכתחלה

בבבב . ולענין דינא הלכה כדברי שניהם . וא"ת ולרב מלן
 למידק מדקתני עד מולאי שבת דלא הפסידה לילות . ודילמא
 למימרא דבעין רטופים וה"ג מאי מקשה וללוי עד מ"ש למה לי דהא איכא למימר להלריך שיהיו רטופים לא קשיא משום
 דבחר הכי תניא מטשה ונתן לה רבי ד' לילות מתוך שנים עשר חדש : **נותרין** לה בעילת מלוה . פ' נותנים לה אותה הביאה
 שבעל כדרכו וגומר ביאתו וא"ל לפרוש כדרך המשמש עם הטוהרה ופרסה גדה תחתיו (כדתנן במשנה ד' פ"ב דשבועות)
 אלא פורש אפילו בקושי אע"פ שיליאתו הגאה לו כביאתו דביאה זו נתנו לו שיבעול ולא חששו להנאת יליאתו (טו') . ולא כפי'
 הראב"ד דעומד עד שימות האבר דא"כ מאי נותנין לו דקאמר . על כרחך לריך לבעול בעילת מלוה . הרא"ש . ונ"מ לדין
 כדלקמן : **אנבעילת** מלוה . פ' הר"ב בעילה הראשונה קרי לה בעילת מלוה משום דכתיב (ישעיה נד) כי בועליך עושיך .
 ואמר (סנהדרין כ"ב) אין אשה כורחת ברית אלא למי שעושה אותה כלי וע"י כך מידבק בה ובאין לידי פריה ורביה . ולהכי
 קרי לה לבעילה ראשונה בעילת מלוה . סוס' פ"ק דכתובות דף ד' ד"ה בעילה] :

מלאכת שלמה

פרק עשירי א תינוקת שלא הגיע זמנה וכו' . בפ"ק דמכילתין דף
 י"א . וגרסינן אמר רב גידול אמר שמאלל לא
 שנו דעד שתחיה המכה אלא שלא פסקה מחמת . תשמיש פ' דכל זמן
 שמשו רחא ואפילו חורה ורחא ביום שלא מחמת תשמיש מחוקין
 לה בדם בתולים הואיל ומחמת תשמיש לא פסקה אבל פסקה מחמת
 תשמיש שמשו פעם אחת ולא רחא ואחרי כן רחא בין שראתה
 מחמת תשמיש בין שלא רחא מחמת תשמיש עמאה דאמרינן כיון דבשעת
 ירד . נשתנו מראה דמים ממראה דם בעילה ראשונה עמאה מתיב ר'
 וינה תנן ובתולה שדמיה טהורין אינה לשימם בעדים והמאי תשמיש
 בעדים אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש דלילמא נשתנו מראה
 דמים שלא אמר רבא אימא רישא חוץ מן הגדה ויושבת על דם טהור
 הוא דלא בעיא בדיקה אבל בתולה שדמיה טהורים בעיא בדיקה אלא
 קשיין אהרדי ומשני כאן שמשו דאימר שמש עכרן כאן שלא שמשו פ'
 רש"י ז"ל כאן שמשו הא דקתני שאינה משמשת בעדים משום דשמשו
 עכשו דאי נמי קווא לאחר תשמיש ונשתנו מראה דמים שלא טהורין
 דאימר שמש עכרן פ' אבר תשמיש . כאן שלא שמשו פ' הא דלמר

נשתנו מראה דמים שלא עמאה שלא שמשו היום אלא בטוהרות נמשקה
 קמוך לבדיקה הלכך לענין טוהרות שחרית וערבית בעיא בדיקה ולפני
 תשמיש היינו טעמא דלא בעיא בדיקה לכיון דלאחר תשמיש לא בעיא
 בדיקה לפני תשמיש נמי לא אצרכיה בדיקה דאמרינן לקמן כל לבעלה
 לא בעיא בדיקה אלא מנו דבעיא בדיקה לאחר תשמיש לטהרות שמו
 רחא לאחר תשמיש מחמת תשמיש בעיא נמי בדיקה לפני תשמיש לבעלה
 והכא ליכא מינו דהא לא שמשו : ובית הלל אומרים עד שתחיה
 המכה . גמ' אמר רב נחמן בר יצחק ואפילו רחא ממאי מדקא מפליג
 בספסל בגי' זמנה בין רחא בין שלא רחא מכלל דרישא ל"ש הכי
 ול"ש הכי . תניא נמי הכי ב"ה"א עד שתחיה המכה בין רחא בין לא
 רחא : ובה"א עד מוצאי שבת ד' לילות . בגמ' איכא פלוגתא אי
 ארבע לילות דוקא או לאו דוקא דלרב לאו דוקא הלכך אם שמשו בימים
 לא הפסידה לילות דעד מ"ש תנן וד' לילות דנקט אורחא דארעא
 קמ"ל ולוי סבר דוקא דמאי ד' לילות ד' עונות הלכך אם שמשו בימים
 הפסידה לילות ועד מ"ש דתנן הא קמ"ל דשרי למיבעול לכתחלה בשבת
 כדשמואל דלמר שמואל פרה דחוקה מותר ליכנס בה בשבת ואע"פ
 שמשיר נרות : דג"ה ז"ע אי לא פליג שמואל לדידה ועיין
 במ"ס

תפארת ישראל

יבין
 כיכר באם שותת דמה כשעומדת ולא ביושבת . או בשותת כשיושבת
 על דבר קשה . משא"כ בשותת כך וכך . דם כהן הוא : ד' ולא
 רחא עדיין : ח' דהרי בתולים נשאת ביום ד' . ונבעלה תמלא
 לל

יבין
 זמנה הוא ב"ב שנה ויום א' והביאה ב' שערות : ב' כל
 ד' לילות ראשונות שהבעל לחתן . ואפי' מפורזות , תולה
 דם שרואה לא , בדם בתולים : ג' שתתפאח מכת הבעילה . זה

וכן גזרו לא רחא אטו רחא . אלא בלא הגיע זמנה לא גזרו כמו בהגיע זמנה דכלא הגיע שרו ד' לילות דהוי כמו בעילת מלוה דאכתי
 ובהגיע זמנה לא שרי אלא לילה הראשון . וברחא לא שרו רק בעילת מלוה . וב"ה בלא הגיע זמנה לא גזרו כלל ותולה במכתה דלוקמה
 אדאורייתא . ובהגיע זמנה שרי כל הלילה . ומתוך זה נראה דכל הני חומרי ליתניהו אלא לבעלה אבל לטהרות לב"ש עוסקת בטוהרות עד שתחי'
 המכה . וגם הרמב"ם לא העתיק כל הני חומרי כהל' משכב אלא כהל' חומרי ביאה : קא פסקי ומתי רחא אפילו כמה פעמים אפילו
 קבעה לה יוסת וינסת שלא בשעת וסתה מדדינה אין לה לחוש כלל . אבל משום שאין הכל יודעין להבחין החמירו גם בזה כדפי' לעיל : ע"ד מ"ש ד' לילות , ובגמ' איתמר
 שמשו בימים רב אמר לא הפסידה לילות ולוי אמר הפסידה לילות וכתיב תו"ט לענין דינא הלכה כדברי שניהם ע"כ . ולא ידעתי מהו לענין לילות הלכה כרב כמ"ס
 הרמב"ם ואי לענין דשרי לבעול בשבת כהא ליכא פלוגתא :

וכדקא

בעילה ראשונה: כל הלילה כולה. ואפי' צועל בעילות הרבה. וכל הדברים הללו דורות הראשונים בלבד. אבל אחר שפסקה החומרא שהחמירו בנות ישראל על עלמן שאפילו רואות דם טפה כחדל יושבות עליה ז' נקיים. כל הנשא

כל הלילה כולה. כתב הר"ב וכל הדברים הללו דורות הראשונים בלבד אבל אחר שפסקה החומרא כו' כל הנשא בחולה אפי' קטנה כו' לאחר שבעל בעילה מלוה אין מותר לו לבא עליה עד שהספור ז' נקיים. ולכאורה להכי לא תלין במכה כמו בפ"ח משנה

בחולה אפי' קטנה שלא הגיע זמנה לראות ולא ראתה מעולם. לאחר שבעל בעילת מלוה אין מותר לו לבא עליה עד שהספור שבעה נקיים אחר שיפסוק הדם. כדין כל שאר נשים שראות דם: ר' לא הפרישה. לא בדקה עלמה להפריש בטהרה: ולאחר ימים. לאחר שטבלה בליל שמיני: הרי זו בחוקת טהורה. בימים שבין טבילתה למיליאת כומאה וטהרותיה שנגעה בהן פטורות דאימור השתא הוא דחזאת: ובטמאה בעת לעת. ארישא קאי. דקתני ולאחר ימים

כל הלילה כולה (י): ב נדה שבדקה עצמה יום ז' שחרית ומצאתה טהורה. ובין השמשות לא הפרישה (ז). ולאחר ימים. בדקה ומצאתה טמאה. הרי היא בחוקת טהרה (ח). בדקה עצמה ביום ז' בשחרית. ומצאתה טמאה. ובין השמשות לא הפרישה. ולאחר זמן. בדקה ומצאתה טהורה. הרי זו בחוקת טמאה. ומטמאה בעת לעת (ט). ומפקידה (י) לפקידה. ואם יש לה וסת

דקה ומלאת טמאה הרי היא בחוקת טהרה. אבל מטמאה מעת מזה. שבעלה ויאל ממנה דם בחולים. אלא טעם חומרא זו משום דבעילת מלוה לכל מקורה. ואין הכל בקיאיין בחילוק שיש בין תנוקת שלא הגיע זמנה לראות. ובין הגיע זמנה. בין בוגרת. ובין ראתה ובין שלא ראתה. ועוד משום דחתן ילדו תוקפו הלבך הכימו רבותיו להשוות כולם וליתן להם דין חומרא שבחומרות. דהיינו בוגרת שראתה שנותנין לה בעילת מלוה [כרבותיו שנמנו שהיא צועל בעילת מלוה ופורש כדליתא בגמרא] ואפי' דהחמירו לעשותה כגדה אחר בעילה זו. מותנין לו לכל ביאה זו שיצטול ויגמור. וכיון שהחמירו צביאה זו לעשותה כגדה. הלבך אפי' בעל ולא מלאה דם. כיון דרוב נשים יש להם דם בחולים. חיישינן שמא היה שם טיפת דם כחדל ונאבד. או שמא חיפהו ש"ז. דבטיה נמי לא תלין. דמלאת דלא שכיחא הוא וכו'. ואפילו בוגרת נמי. אפי' שאין לה טענת בחולים * [לגוי' הרי"ף פ"ק דכתובות. ולגוי' רש"י א"ל כלל. שהרי יש לה טענת דמים] מ"מ כיון דיש בוגרת שיש לה דם בחולים לא פלוג. וזרין לפרוש אפילו לא מלאה דם. ע"כ:

רואה מחמת השמים אם יש לה מכה כולה במכתה ולא חיישינן שמא יאל דם ממקור עם דם מכתה ואין לך מכה גדולה מעת שמה יאל דם ממקור זו משום דבעילת מלוה לכל מקורה. ואין הכל בקיאיין בחילוק שיש בין תנוקת שלא הגיע זמנה לראות. ובין הגיע זמנה. בין בוגרת. ובין ראתה ובין שלא ראתה. ועוד משום דחתן ילדו תוקפו הלבך הכימו רבותיו להשוות כולם וליתן להם דין חומרא שבחומרות. דהיינו בוגרת שראתה שנותנין לה בעילת מלוה [כרבותיו שנמנו שהיא צועל בעילת מלוה ופורש כדליתא בגמרא] ואפי' דהחמירו לעשותה כגדה אחר בעילה זו. מותנין לו לכל ביאה זו שיצטול ויגמור. וכיון שהחמירו צביאה זו לעשותה כגדה. הלבך אפי' בעל ולא מלאה דם. כיון דרוב נשים יש להם דם בחולים. חיישינן שמא היה שם טיפת דם כחדל ונאבד. או שמא חיפהו ש"ז. דבטיה נמי לא תלין. דמלאת דלא שכיחא הוא וכו'. ואפילו בוגרת נמי. אפי' שאין לה טענת בחולים * [לגוי' הרי"ף פ"ק דכתובות. ולגוי' רש"י א"ל כלל. שהרי יש לה טענת דמים] מ"מ כיון דיש בוגרת שיש לה דם בחולים לא פלוג. וזרין לפרוש אפילו לא מלאה דם. ע"כ:

מלאכת שלמה

במ"ש פ' היה קורא סו' ה': ובה"א כל הלילה כולה שלה. ס"א כל הלילה. ובבביתא מסיק ומותנין לה עונה שלימה וכמה עונה שלימה פי' רש"י ג' לילה והני יום ופרכינן והא בעלמא אמרינן וכמה עונה או יום או לילה ומסוק שאני כתובה דכיון שיש עכוז בדבר לדקדק בה להותמה הלבך צע לילה שלימה והני יום: ב בפ"י ר"ע ז"ל בימים שבין טבילתה למיליאתה טמאה וטהרותיה וכו'. כך ללע"ג ג"ל: ולאחר ימים בדקה ומלאה טהורה. טמ' ה גרסינן כמו ברישא וכן ג"כ בסופא דסיפא: ובטמאה מע"ל אריש' קאי ולרבא דלמר בס"ם בנות כותים אמתין רבא התם לומר שאם תראה בתוך י"א טהרה ואמרינן למאי הילכתא ואמר רבא התם כל י"א יום בחוקת יום שהן ימי זיבה אינה מטמאה מעת לעת פרכינן בגמרא לימא תיהוי תיובתא ממתני' דקתני מטמאה מע"ל וקאי ארישא דקתני אחר הימים בדקה ומלאה טמאה ומתמה תלמודא ולאו אהויבטיה חדא זימנא שם בפ' בנות כותים מבבביתא דהניא הגדה והזבה והאומרת יום כנגד יום והיולדת כולן מטמאות מע"ל ומשני הכי קאמרינן לימא תיהוי תיובתא נמי ממתני' ומשני אחר לך רבא כי קתני מטמאה מע"ל אריש' פירקין קאי אראתה ועודה בבית אביה

רבי

דכה"א כל הלילה שלה וקאמ' דאם ראתה לאחר מכאן מטמאה מע"ל דסד"א כיון דמפסקן להו ימים טהורים כתחלת נדתה דמיא ולא תטמא מעת לעת דהכי קיימא לן דזיה שעתה בראיה ראבונה קמ"ל: ומ"מ ומלאת טהור ובין השמשות וכו' ומלאת טמאה הרי זו בחוקת טהרה וכו' ומלאת טמאה ובין השמשות לא הפרישה לאחר ימים בדקה ומלאה טהור הרי זו בחוקת טמאה וכו' מן המנחה ולמעלה ה"ז בחוקת טמאה וחכמים אמורים אפילו שנים כנדתה בדקה ומלאת טהור ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומלאת טמאה הרי זו בחוקת טהרה וכו' והיא הגדה ה' יהוסף ז"ל: בפ"י ר"ע ז"ל אבל מטמאה מע"ל ואפילו בימי זיבה ודלא כרבא וכדכתבינן: דה"ו בחוקת טמאה מספק ומביאה קרבן ואינו נאכל ובגמ' אמרי' לוי תני במתניתיה הכא בדקה שביעי שהרית ומלאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ואחר הימים בין בדקה ומלאה טהור בין בדקה ומלאה טמא ה"ו הפק זבה דכיון דלא הפרישה בעהרה לא שהרית ולא ערבית איכא לספוקי אחר שמיני ותשיעי ועשירי ואימור נמי שמא פסקה בימי זיבתי: ואם יש לה וסת דיה שעתה. פי' הרמב"ם ז"ל כי השאש קובעת לה וסת בתוך ימי זיבתה צענין שתייה טמאה צעת

לול ה' וה"ם מפוזרות כלעיל (ו) ואפי' בעילות הרבה מותרת. ובז"ה צועל בעילת מלוה ופורש ואפי' באכר חי: (ז) לא בדקה

תפארת יבין

ישראל יבין א"ע להפריש בטהרה. ועזלה לול ח': (ח) בימים שבין טבילה לראייה (ט) ארישא קאי דעכ"פ מטמאה מע"ל לע למפרע: (י) ואז על

משנה ב ובדקה ביום ז' בשחרית ומלאה טמאה. וה"ם אם לא בדקה כלל כל שבעה וגם לא הפרישה בין השמשות ומלאה אח"כ טהורה ה"ו בחוקת טמאה כיון שראתה כדה אינה וולאת מטמאה עד שתרוב בטהרה פעם אחת וכולהו תנאי דמתני' מודו כזה שזריכה להפריש

אחרונה בטהרה פעם אחד. והא דנקט ומלאה טמאה אידי דנקט רישא מלאה טהרה תני סיפא מלאה טמאה וה"ם אם לא בדקה כלל כל ימי טומאתה. והא דתני ספ"ד שגדה נאנסה היודה ולא בדקה טהורה איירי שלא ראתה כדה בכל הימים: ובטמאה מע"ל. קמ"ל דלא חיימא כיון דבימי זיבתי מסולקת

ציונים שבוקה. גמלה. דם מת

הלופי גרסאות

כלה לילה כולה גד"י וכן הלילה שלה: ב וכן השמשות גד"י בין השמשות. וזריכה חכר ור"י חכסנו. ז. ולאחר זמן גד"י ולאחר יפ"ט וכן הוא בסוף המשנה:

תוספות חדשים

משנה ב פי' הר"ב ד"ה ולאחר ימים אחר שבעלה כו' ובפ"י דמיינו שבעלה והפ"ט פ"ו מהא"כ הילה כ"כ כתב אפי' לא טבלה הכי ה"י בחוקת טהרה לענין שאפי' מוחקת להיות זבה: משנה ה' וכו' זו ספק זבה ומביאה קרבן ואינו נאכל גמרא וכו"פ הרמב"ם ז"ל שם בחבורו דגבי דקה ומלאה טהרה מודה רב דלא הוי אלא ספק זבה (פ"ח ס"ט):

תוס' אנשי שם

פי' א בתוי"ט ד"ח כל הלילה וכו' הלחם שמים כתב טעם חדש. שחשבו שמא מתמת חינוך ראתה דאם רק תבעו להגשא לריכה ז' נקיים כ"ש צעת הכואיין ומה שלא תשאו הראשונים לזה מפני שהיו חוקי טעם. ואם בלא לומר טעם חדש י"ל שידוע שבימי התנאים היו משייין בנותיים קטנותם ואח"כ בוגרת שראתה כבר בבית אביה שפ"ט הדיון אין לה אלא כ"מ היו מעט אבל בימי האמוראים שגברה העניות והחולשה ה' רוב כואלי הכתולות בוגרת שהיא בת י"ב שנה וששה חדשים וע"כ גמרו בכל הכתולות:

ציננים

אפי' בשנים... פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לג פ"לד פ"לה פ"לו פ"לז פ"לח פ"לט פ"מ פ"מא פ"מב פ"מג פ"מד פ"מה פ"מו פ"מז פ"מח פ"מט פ"נ פ"נא פ"נב פ"נג פ"נד פ"נה פ"נו פ"נז פ"נח פ"נט פ"ס פ"סא פ"סב פ"סג פ"סד פ"סה פ"סז פ"סח פ"סט פ"צ פ"צא פ"צב פ"צג פ"צד פ"צה פ"צו פ"צז פ"צח פ"צט

חלופי גרסאות

ישאר ימים שבתים... חסר ימים שבתים: הרי הן. נ"ד נ"ה הרי אלו.

רום זות חדשים

משה ב... הרב ר"ה אפילו וכו' אבל בראשון וכו'. וכו' הרמב"ם בפירושו וכתבו שם וע"כ נמ"מ שהביא יש אומרים אפי' כראשון נמי דרבי הוא המסדר המשה דקאמר כשי' וזוהי אמר בכתיבת שם שאלתי כראשון הן מטהרין. וע"כ שהרי"ן :

אליהו רבה

פרק י ג רבי יהושע אומר אין להם אלא יום ראשון ושביעי בלבד. קטנר מדאורייתא היא בחוקת טהרה אלא רבנן הוא דגזור ולא גזרו אלא חייבים שיהא בדיק ענין מדוי' כמו אמר בהלך לביה הפרס אין עולה לו היתו הויה למנין ואין סותר את הקודמין כדעת במיר (פ"ו ג). משום דמרבנן הוא לא סתראת הקודמין ועילין לו הקודמין לפני ה"ט הויה ומלרנן היא אפי"ג דימים שבתים דלא בדיק אין עילין לן מ"מ ח"ט סותר את הראשון ועולה הוא לו :

כ רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בזהרה מן המנחה ולמעלה. תניא א"ל לר"י אלמלא ידויה [מומחות] בעיניה (כחותה) שקנינו במטה ד' פ"ד כוונן אלבע בעין. ועוד בגמרא פ' לעיל ד' ס' ע"ב. כך נ"ל) כל בין השמשות. יפה אתה אומר. עכשיו אימר עם סילוק ידויה ראתה. מה לי הפרישה בטהרה שבשיני מן המנחה ולמעלה מה לי הפרישה בטהרה בראשון בראשון מני איכא למאן דאמר כו' גמרא: ג ביום ראשון. פי' לגקיים. שהוא רביעי להתחלת יזבה: רבי אלעזר אומר. כתב הר"ב דהלכה כמותו. הכי איפסק בגמרא

דיה שעתי. ר"י אומר כל שלא הפרישה במהרה מן המנחה ולמעלה. הרי זו בחוקת טמאה. וחכ"א אפי' בשניה לנדתה בדקה ומצאתה מהורה. ובין השמשות (י) לא הפרישה ולאחר זמן בדקה ומצאה טמאה הרי זו בחוקת מהרה (י): ג הוב והובה (י). שבדקו עצמן (י) ביום ראשון (י). ומצאו מהור. וביום הו' ומצאו מהור. ושאר ימים שבינתיים לא בדקו. ר' אליעזר אומר הרי הן בחוקת מהרה. רבי יהושע אומר

הביא שם הילשותות ע"ש גם ע"ש ברא"ש סי' קל"ד ותדע ותשכיל מן מולא דבר דין יולדת בזוב מן התורה ומה שהאידולג נהגו להחמיר להיות יושב ז' ימים נקיים כזכות גדולות אפילו בעטת דם כחדל ואינם מחלקות בין ימי נדה לימי זיבה כדי שלא יבאו לטעות ע"ש: ג בסוף פי' רע"ל והלכה כר' אליעזר. אמר המלקט והוא אחר מד' מקומות שהלכה כמותו בסדר זה כדכתיבנא לעיל בפרק קמא דמכילתין. וכת"כ הוא שני בפ"ה דמ' ובין ותניא עוד התם ר' יוסי ור"ש אומרים נראין דברי ר' אליעזר מדברי ר' יהושע ודברי ר"ע מדברי שיהם אבל הלכה כדברי ר' אליעזר ע"כ :

תכמים : ג הוב והובת. שלריבין לספור שבעה נקיים. ופסקו מראיתין והתמילו לספור. ובדקו יום ראשון ושביעי כו' :

מלאכת שלמה

בעת הוסת לבד ותהיה דיה שעתה ולא תטרך בזה שלם פעמים לקובעו כדון כל וסת לפי שכתוך ה"א ימים דמיה מסולקים ע"כ וכי דייקת פסיר לא קשה הר"ב ז"ל רידיה אדידיה ממאי דפי' מהני' דהכא אמתני' מן המנחה ולמעלה: עוד בפירושו לפי שזיום ראשון הוחזק המעין פתוח המר המלקט ובגמ' משמע דלרבי אפילו בראשון נמי מטהרין מ"ט אטו כולוהו לאו בחוקת טומאה קיימי וכיון דפסק פסק ראשון נמי כיון דפסק פסק. וע"כ בספר הלכות שהביא שם בראש הסי' דע"ג דק"י"ל בכל התורה מקלת היום ככולו אפילו בסוף היום גבי זבה וזב לא חמירין הכי

יבין תפארת ישראל יבין

יבין דביקה זו לאו מלתא היא. דזוהי תראה עוד בנאורו יום : (ג) שלריבוס ז"ל : (ד) אחר שהפסיקו בטהרה אחרת (ט) מז"ל : ימונה

(א) של ליל ח' : (ב) ודוקא בב' לנדתה, אבל בדקה בא' לנדתה ולא הפרישה ז"הש לא מטהרי רבנן. דמדמהוזהק מעין פתוח .

תוספות רע"ק

פרק י משנה ב (הרע"ב ד"ה) ופסמאה מעל"ע. אבל כפמאה מעל"ע של רביה (זו) (אות לז) אע"ג דהיא בימי זיבה דהיא בחוקת טהרה לענין דא"צ בדיקה שהריח ושרבית כדאימא במתני' לעיל פ"ד מ"ז. מ"ט א"ר אמתא מפמאה בעל"ע : (י"ג) מה שב' רבינו לעיל א' י"ט :

משנה אחרונה

זיבה דלוקמה אחזקהתה אבל לא הפרישה כלל לא ולכך החמירו כאן. וכ"ז לבשלה אבל מתני' דלענין טהרות נראה דלכ"ע אפילו הפרישה בראשון משמע דמנחה גדולה קאמר כהיא דפ"ק בשבת לא ישב לפני הספר סמוך למנחה ועוד דלאיניך תנאי אפילו בדיקת שחרית מהני אין להפליג במחלוקת. אבל הרב מפרש דהיינו בין השמשות וכ"כ הבי' דמנחה קטנה קאמר ונראה משום דבגמ' משמע הכי דא"ל לר"י אלמלא ידו' בין עיני' כל בין השמשות יפה אתה אומר. ונראה דעשמיהו דכוליה תנאי דמתני' דת"ק ס"ל דכל ימי נדתה מוחזקין בדמים משנתחא המעין יולאין מעט מעט כל ימי נדתה אלא שהולכין ומתמטעין והלכך חיישינן השעה תו לא חיישינן. וחכמים ס"ל דאין כל ימי הגדה מוחזקין בדמים אלא יום ראשון והלכך לא מחזקין איסורא. ור"י ס"ל כת"ק ומחמיר נמי ביום השביעי עד בין השמשות : ג וביום השביעי ומאז טהור. הלשון משמע דתרווייהו דוקא והכי א"ר תנינא בגמרא. אבל רב אומר תחלתו אע"פ שאין סופן וכן סופן אע"פ שאין תחלתו וכן פסקו הפוסקים ולרידיה ז"ל ראשון ושביעי או או קאמר. א"כ כמ"ש התוס' משום פלוגתא דר' יהושע ור"ע קצת הכי. ומיהו הא דסופן אע"פ שאין תחלתו מהכי. נראה היינו שהפרישה ביום שלישי לראייתה בין השמשות. וכ"כ רש"י ותוס' וזכה בעיה נמי הפרישה בטהרה דלא נרעה מנדה :

מסולקת מדמים לא חיישינן לעומאה קמ"ל והיינו נמי דקתני אם יש לה וסת דו' שעתה דסד"א כיון דמסולקת מדמים ואיכא מ"ד דאין קובעת וסת בימי זיבה הוי כמו אין לה וסת קמ"ל דלדריכה כ"ז שעתה כיון שמסולקת מדמים. גמרא : ר"י אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה כו'. כולוהו תנאי דמתני' ס"ל דהפרישה בטהרה מהני אפילו מנחה עכשיו טמאה ולא פליגי אלא אימת מהכי הפרשתה. והא דתנן בספ"ז מ"ב הברך שנמלא במבוי מטמא למפרע עד שאמר בדיקתי ומן הבדיקה ואילך טמא למפרע והתם נמי איכא חוקה דחוקת בנות ישראל בודקות בשעת כיבוד ואס"ה מעמאין למפרע ומ"ש מדהכא. הא מילתא מיתירא בגמרא בשמעתה קמיתתא דריש מכילתין דפריך לה אשמאי דאמר בריש מכילתין כל הנשים דיון שעתן ומ"ש ממבוי שנמלא בה שרץ דטמא למפרע ומשני דגבי שרץ כיון דאיכא טרשים מנופה וטרטים דאחו מעלמא כתרתי לריעותא דמי. ומ"מ כולוהו תנאי לא חירוין אלא במנחה עכשיו טמאה אבל מנחה עכשיו טהורה לכ"ע לא מחזקין לה כטמאה אפילו לא הפרישה בין השמשות ואפילו לא הפרישה אלא בשני לנדתה דהא כל י"א יום בחוקת טהרה. ואפילו בהפרישה ביום ראשון אע"ג דלחמירין דמטינה פתוח היינו לענין מנחה עכשו טמאה אבל מנחה טהורה לא חיישינן כלל. אלא שהטור ר"ס קל"ו כתב בשם הרשב"א שיש מחמירין בזה וכן מסיק הב"י דבראשון נמי איזה טהורה א"כ הפרישה בין השמשות ע"ש. וכל' דגם המחמירין לא החמירו אלא לנעלה לאחר חומרא דר' יורא דכולוהו נשי דידן כזכות גינה ובעו שבעה נקיים ספורין וכל שלא הפרישה בין השמשות אין כאן נקיים ודאין ואפילו לר"י דמתני' דלקמן גבי נקיים דמכשיר סופן אע"פ שאין תחלתן התם שהפרישה בטהרה קודם ספירתה בין השמשות אל סוף ימי

ד' הוב. ונדב ב' נב' ס' :
ונמוס' ר"ע דב' סנה' ס' :
פ"ו ס' מ' קמח' מ"א ס' :
עכ"פ ס' שפ"ה . מ"י : ס' :

אין להם אלא יום ראשון ושביעי בלבד . ולריבין לספור עוד ה' ימים נקיים כדי להגלים לשבעה : רע"א . אין להם אלא שביעי שמא ראו צינתי' וסחרו ספירתן הראשונה . והל' כר"א : ד' מטמאים במשא . בגמ' פריך חמו כל מת מי לא מטמא במשא . אלא מאי במשא בלבן מסמא . כלומר לבן גדולה וכבדה שאינה מיטלטלת . ואם היא מונחת ע"ג כלים ומת נתון עליה . אין זה משא . הואיל ואינה ראויה להטלטל עמו . ושאר מתים לא מטמו . והכי מטמו מדרבנן . הואיל ומחיים מטמו בלבן מסמא מדאוריית' .

תוספות חדשים

משנה ג
ולאו דוקא שמלא ביוס' :
טהור אלא אפילו לא נדקס
עד יום ח' טהור לתחלתו
אע"פ שאין טופן [ב] הכי
אמר רב בגמרא וכו' :
הרמב"ם פ"ו מהל' טהרה
כ"א :
משנה ד בה"ב
ר"ה כל הנשים וכו'
היא גרייתא בגמרא .
וה"ל דשמהל היו טהורים
כ"ה . אגבפס התקיע
לכ"ע שיהיו נוסבים ככ"ע
תוס' דף ע"א :

בגמרא (לעיל דף ז') :
ד מטמאין במשא . פי' הר"ב
בלבן מסמא .
כדכתיב (דניאל ו') והיטאת לבן
חדא וקומת על פוס גובא . גמרא :
אומר אין להם אלא יום א' ויום ז'
בלבד (י) . רע"א אין להם אלא יום
ז' בלבד : ד' הוב והזבה . והגדה .
והיולדת . והמצורע שמתו . מטמאין
במשא (ז) . עד שימוק הבשר (ח) . עכו"ם
שמת טהור מלטמא במשא (ט) . ב"ש אומרים כל הנשים מתות

הואיל וטומאת זיבה שעליו מחיים . אינה אלא מדברי סופרים : כל הנשים . ממזקינן להו ככדות ומטבילין כלים שהיו עליהן סומך לצינתי' נשמה . אע"פ שלא נגעו בהן לאחר מיתה . לפי שבראשונה היו מטבילין כלים על גבי כדוש מתות והיו כדוש חיות מחבישות . שאפילו צמיחתן הן משונות משאר נשים התקיעו שיהיו

נדות
מזקינן
שהיו

מלאכת שלמה

ד' הוב והזבה והגדה וכו' . ובגמ' זה אחד משלשה דברי הכמה ששאלו אנשי אלכסנדריא את ר' יהושע והאחד איתא במתני' דס"פ בתרא דנגעים והאחד ליהויה במשנה והוא בת מחזיר גרושתו משקאלת לאחר מה היא לטבן והשיב ליה אמר קרא גבי מחזיר גרושתו משקאלת כי תועבה היא היא תועבה ואין בניה תועבין . ועוד שאלו ממנו שלשה דברי אגדה ושלשה דברי בורות דברי דרך כדאיתא בגמרא

תוספות רע"ק

משנה ג (תוס')
ד"ה ולא דוקא
שמצאו בו דתחלתו
אע"פ שאינו טופן (איתא)
לא כן מסקי' בש"ע אלא
דבעי' דוקא בדיקה ביום
א' וביום ז' בתחלתו
ופוסן בעי' :

יבין
מדא הואיל ואין רחוי האבן להטלטל עמו . וכן העתיק ליה הר"ב בלשונו ומשמע דכ"ה רחוי האבן להטלטל טמא גם מתה . וזה תמוה . דהיינו אין כלי טמא כשכאף למת כמ"ש רש"י גופי' (שבת דפ"ג ס"ג) וכ"כ הר"ב גופי' כלים פ"א מ"ב . ותו ה"ה כ"ה התחתון כלי מיירי . ה"ל לאוקמא שיהי' לבן מסמא בימינו . דגם בהפסק דברא אמר אין המת מטמא אותו . וז"ל . אמנם גורו נקט ד' שמתו לטמא אותו כלינו הן מחיים . גזירס שמא יטהרו גם מחתפין הדומה למת וכ"ה ב"ש"ט . גם ב"ש גזירס . אבל אין לומר שמא יטעו ויסתרו שמת . ליתא דברי ג"ם בפקות נפש אין בודק רק עד תוממו (כיומא פ"ה ע"א) ומכאן תשובה לקושיות ברובא מהו' ה"ה . שלטעמינו ז"ל בספר שאלת חכם בענין הלנת מתו' . קד' ל"ל (יה) דלאז לא אהו תו לאחלוטיו עם זב מתעסק : (יש) ר"ל מסמא . אף דמחיים נטמא בלבן מסמא כוז

תפארת ישראל

אחרונה
דיינין לה כמו ראתה והיינו דאמר בגמ' דר"ע בעי ספורין לפניו כלומר דספירה מעבכא . כך נ"ל לולי פי' רש"י והרב :
ד והמצורע . ולא תני והמזורעת כי היכי דחשיב זב וזבה . ע' ב"ש' הרב רפ"ב דכריתות : מטמאין במשא . ופריך בגמרא אפו כל מת מי לא מטמא במשא וכו' כמ"ש הרב . ולמאי דמוכח פ"ה דזבים דיש חילוק בין משא דזב לשאר המטמאין במשא . דכל המטמאין במשא אין מטמאין אלא עם ההיסט שהסיטן והזיזן ממקומן במשאו . אבל הזב מטמא במשא בלא היסט . וה"ל מאי פריך מת נמי מטמא במשא דילמא במשא בלא היסט קאמר דאין המת מטמא . ותירץ הר"ש פ"ה דכלים מ"ג דהיינו נמי דשמני הכא מאי משא אבן מסמא דכל אבן מסמא היינו בלא היסט שאינה ניספת מהמת כובדה והאריך גם הר"ש בזה . ובהכי מיושב נמי הא דקיימא לן פ"ה דזבים מ"ג דכלים אין מיטמאין במשא לעולם ואין טומאת משא אלא בחדש וכ"כ הרב פ"ה דכלים מ"ב אלא הזב מטמא כלים בחזרת משכב ולא בחזרת משא ובכלים הראויין למשכב . ואם כן מאי פריך אפו מת מי לא מטמא במשא דילמא בכלים הראויין למשכב איירי דגבי מת ליכא טומאת דכלים אין בהן טומאת משא ובזב מיטמאין . ולפי תירוצי הר"ש ניתא דו"ל נמי דהיינו בכלל שינויא דגמרא מאי משא אבן מסמא כלומר כלים הראויין למשכב דכל עיקר אבן מסמא מכל המשכב יליטין וטומאת אבן מסמא הוא משא משכב כמ"ש הר"ש עם . ומ"ש הר"ב בלא אבן המונחת ע"ג כלים דבמת אינה מטמא שאינה מיטלטלת וכ"כ רש"י וה"ה דה"ל למימר דבמת אינו מטמא דלא שייך משא בכלים וכדע"ה : עך שימוק הבשר . פי' הר"ב דהשתא הוי מת ודאי . למאי דתקן פ"ק דהלכות

משנה

הפרשה . לחוקה דשעת הפרשה קודם הנקיים לא מהני לגבי הנקיים דבעינן נקיים בדוקין וברי ליה נתחוקו הנקיים עמאן . ומ"מ מסיק בגמ' דוספן אע"פ שאין תחלתו ולא מפרש טעמא מאי . ואפשר דחוקה דהשתא חשיב כמו חוקה דמטיקרא דכיון דהשתא טהורה אין לנו לומר דמטיקרא לא הוה הכי והיינו טעמא דמומן לזמן מהוקינן איסורא כיון דהשתא איכא איסור לפנינו אין לנו לומר דמטיקרא לא הוה הכי דאין לנו להחזיק טעמא במקום שלא ראינו כדפי' כ"ז בפ"ד דטהרות ובקפ"ט שם . וקריק טעם לר' חנינא דבעי תחלתו וסופן אמאי לא סגי ליה תחלתו לחוד דהא בכל דוכתא אזלינן בתר חוקה . ונראה דהכא דכתיב וספירה לה שבעת ימים משמע דכל יום בעי ספירה לעמא ואין ספירה בלא בדיקה והלכך לא סמכין הכא החוקה והלכך תחלתו וסופן מיהא בעי : רע"ע אומר אין לה אלא יום שביעי בלבד . פי' רש"י שמא ראתה צינתי' וספירה וכמ"ש הר"ב . וז"ע דשפיר קאמר רע"ע ומ"מ דר' יהושע . ובגמרא תניא א"ר ר' יוסי ור"ש נראין דברי ר"א מדברי ר"י . ופי' רש"י דכיון דחיים ר"י לשמא ראה צינתי' ה"ל לסתור אף הראשון ע"כ . וה"ל נריך טעם מאי קסבר ר"י . ועוד כיון דר"א מטעם חוקה מטהר אמאי פליגי עליו הא ודאי בכל דוכתא אזלינן בתר חוקה . ולמאי דפי' לעיל דמסוס דכתיב הכא וספירה לה שבעת ימים משמע דכל יום בעי ספירה . והלכך ס"ל לר"י ור"ע דספירה עיובא הוי אע"פ שלא ראתה כיון שלא נדקה ממילא ולא ספירה וכל שלא ספירה הוי כמו ראתה . אלא דבהא פליגי ר"י ור"ע . דלר"י ס"ל נהי דהשנינן לה כמו ראתה היינו שאין עלוין לה למנין הנקיים אבל לסתור למפרע לא . ור"ע ס"ל דלסתור נמי

ה האשה שמתה . נגמ' ט"ז
 ט"ז פ"ד מ"ה מתחיל מ"ה
 כ"ה טו פ"ג כ"ג ט"ז : ל"א :
 וסמכתא באהל . ת"ל פ"ו :
 בראשונה . נגמ' ט"ז : ט"ז :
 ט"ז ת"ג : כ"ג ת"ג :
 ט"ז :

חלופי גרסאות
 ד אלא שכתה גדה . ד"ג
 ח' שמה :
 ה מפני שנקר . ד"ג ו'
 שנקר :

תוספות חרשים
 ת"י"ט משה"ח

ועין מ"ט החו"ט בחולין
 דף פ"ג פ"ג . וכ"כ כתב
 דל"ק דל"ק פ"ג דרביעית
 דם שחם כ"ג ט"ז פ"ט
 ודאי שאם יתור זה כדס
 ויגט כמה הכי הוא טמא
 דהדס שמתה הוא ומשקן
 מתקמחין כ"ג כ"ו ודאי
 דדס כמה הוא מ"ט משקה
 הוא כתיב דר"ג כמ"ה
 פ"ו דתכשיטים . והא דתני
 הפס דרביעית דם פס המה
 משום טומאה לטעמא אחרים
 נקט רביעית עכ"ל ולימא
 כלל דאי רביעית דם
 הוה ר"ג ת"י ט"ז פ"ט
 טמא לפי שנגע כמה
 דלפ"ג דכי חסר פרה
 מ"ה טומאה תמורה מ"ט
 טומאה מנע נגע כמה
 לא פרה . ודומה לזה
 שני כפ"ו דל"ט כ"ג
 סדל שנגע בו אלא
 ודאי לימא ולא תני
 נכשירין דמשום משקה
 אלא רביעית ולא משום
 דתשיב כשאר משקין שח"ן
 אלא הוא כמו משקן דוב
 ועין בראש"ס כפ"ו מ"ה
 ט"ט אכל פחה מרביעית
 לא מלש"ט טומאה כלל
 (ט"ז) :

ה מטמאה משום כהן . פירש הר"ב משום כהן של נדה
 במשנה . ואל"כ דעסקר דם משמטה . דמקור
 מקומו טמא . גמרא . וכתבו הסו"ם ולא לענין שיהא
 הנוגע בו טמא טומאת מנע . דאפילו בלא מקור נדה .
 לייטמא אפילו פחות מרביעית .

משום דנגע במת . אלא כהן ראייה
 גמורה קאמר . שיטמא הדם במגע
 ובמשא . אל"כ דלא רואה היא
 לאחר מיתה . הואיל והיה במקור
 מחיים . ומשעת כבוס ליכא לטמוי
 כמו כהן (כדתן במשנה ב' פ"ג) .
 דהא ודאי השתא הוא דהתא
 דם . לא מהכי טומאת כהן אלא
 להיות טומאה בפחות מרביעית
 במשבו . ע"כ . [ותמיהי על
 מ"ט דפחות מרביעית דם טמא .
 משום דנגע במת . דהא תני במשנה

ה' פ"ג דההלות רביעית דם שחם טהור . והעתיקה הרמב"ם בספ"ג מהט"מ וכתב שאם חסר כל שהוא טהור : **ומודה** רבי
 יהודה ביושבת על משבר וכו' שהיא מטמאה משום כהן . פירש הר"ב במשבו שנקער מחיים וכו' ומסיק דמטמאה באהל .
 וכדכרש"ין בגמרא דמשום דם תבוסה ומדרבנן . וכי הא דתני במשנה ה' פ"ג דההלות . ור' יהודה נמי ס"ל דמטמא דדם תבוסה .
 וכן

מלאכת שלמה
 מטבילין פ"ג כל האנשים מפני כבודן של זבין חיון : ה מפני שנקער
 משמטה אבל לת"ק א"כ דעסקר משמטה מטמאה משום כהן דסבר
 מקור מקומו טמא הילכך אל"כ שנקער לאחר מיתה מטמא כדוות מפני
 שהיה במקור מחיים ור' יהודה ס"ל דמקור מקומו טהור ולאחר מיתה
 לאו רואה היא : לפיכך אינה מטמאה באהל . נגמ' דייק מכלל

דלת"ק בואל נמי מטמא ודם תבוסה איכא בנייהו דלר' יהודה הואיל
 וספק היא ספק אס נעקר כולו מחיים ספק אס נעקר יתקלו לאחר
 משום מנע המת בלא מקור אלא ודאי לא שייך כאן טומאת מנע כלל
 דם תבוסה הוא דכיון דכורעת לילד הוי כאלו נעקר כולו מחיים ומ"מ
 וילתא ממנה רביעית דם שהוא מטמא משום כהן א"ר יוסי לפיכך אינו
 מטמא

יבין תפארת ישראל יבין
 כזב . מר"ס הוא : (ב) ר"ל דיין כאליו ממו כשהיו נדות . לעמא
 בגדים שפשוטו סמוך למיתתו . דכשויטבלו רק לחמות נדות
 יבניישו נדות חיות : (א) לאחר מיתה : (ב) ר"ל במשנה כנדס ,

משנה אחרונה
 וזה ברור כזונת החו"ט ואין מקום למה שמתה תו"ט לפחות מרביעית
 מן המת טהור והאריך כתבו דעמא משום דנגע במת . ולאו קטיוא היא
 גסם דברי החו"ט כך הם דאי היה שייך ב' טומאת מנע היה טמא
 משום מנע המת בלא מקור אלא ודאי לא שייך כאן טומאת מנע כלל
 שאינו מקבל טומאה כדפי' . ובספר משנת החיים כתב דלהכי לא חשיב
 משקה שילא שלא בכונה . ולאו מילתא היא דהא נדה שנטף חלב מדד'
 לתוך התנור נעמא משקה טמא מטמא אף שלא לרצון כדתני ספ"ח
 דכלים . ופסקה הרמב"ם פ"י מהט"א . אלא הוא אפילו דם שהוליו
 לרפואה אינו מיטמא משום מנע המת דלאו משקה הוא אלא כמי פירות
 אבל חלב חשיב משקה דתני במ"מ מכשירין :

אלוהו רבה
 ו בראשונה ט' מערה
 ט"ט לפסח .
 אכל ביום שכלי אסורה
 לנגע שהיא טעלת יום ארוך
 דכתיב בכל קדש לא תגע
 ואל"כ דמי חולין פן ואין
 כגול יום סוסל את החולין
 חולין על טהרת
 קדש גמור וטבל יום טמא
 קדש גמור וטבל יום טמא
 משקה קדש ט"ט משמטה
 את המשקין לעמא את
 הפסח שהוא קדש שבידית
 כהנים את הפסח . ולערת
 חיים היא מותרת ולא
 חיישין איהא איכא משקה
 טופח על כבלי דלחין משקה
 סוסל בטבול יום משמטה
 כלי דתני (פ"ה פ"ק ח' ו)
 כל הטובל את הפסחמה

משנה
 דההלות הומו הראש הוי מת ודאי א"כ היה נראה הכא בהתנת
 הראש נמי תו לא מטמא בלבן מסמא . ואפשר דנהרג לא גזרו דלא
 שכיה . ומ"מ עיקר הדין דלאחר מיתה אולא לה עומאת יוכה דמטמאה
 וזה תריך טעם מנ"ל הא ולהיכן הלכה עומאתו וכי משום מיתה פסקה
 עומאה קמיתתא . ושמא איכא סוס דרשא :

חידושי מהרי"ח
פרק י משנה ה'
מטמאה משום כהן
 פ"ה הרע"ב בו' ובתבו
 הרע"ב ולא לענין שיהא
 הדם הנוגע בו טמא
 ומוטמא מנע בו עכ"ל .

מלאכת שלמה
 תוספות חרשים

וממלאות בזהל: ן מערה למים לפסח. מכלי אל כלי. לרחון זה את בשר הפסח. אבל במים אינה נוגעת שהיא שכולת יום. שגבלה לסוף שבועים ואין לה הערב שמש עד יום שמונים שהוא חקף להבאת כפרתה. והכתוב עשה עבולת יום. דכתיב (ויקרא יב) בכל קדש לא תגע. וק"ל בכל קדש לרבות את התרומה. ועבול יום שני הוא וכשהוא מערה אינה נוגעת במים אלא בכלי ושני אינו מטמא כלי. אבל במים לא תגע.

וכן פירש"י הכא דלר"י מטמא בזהל: ן היתה מערה מים לפסח. פי' הר"ב מכלי אל כלי כו'. אבל במים אינה נוגעת. וא"ת ולתני אינה נוגעת. דלגופא לא אינוטריך. דפשיטא דמערה דהא אינה מטמאה בזהל וי"ל דאינוטריך לאשמועינן דלא חיישינן שמה נגעה. תוס'. ומ"ס הר"ב שגבלה לסוף שבועים, וכן לשון רש"י. וכלומר לסוף אינה שבע מן השבועות שיש לזכר ולקבצה *וא"כ לשבועי' היינו טעמא דנקטו הזמן הארוך] והרמב"ם במשנה דלקמן כתב בזהל לסוף ו' לזכר וי"ד לקבצה [אבל מדנקטו עד יום שמונים. א"כ בדקבצה מיירי. ונקטו הימים המרובים. וה"ה למעוטים דשל זכר:] **חזרו** לומר הרי היא כנגע טמא מת לקדשים. כלומר שהחורה היתה בשמים. חדא לחומר. וחדא לקולא. דמאי דבראשונה לא היתה אלא כשאר עבול יום שהוא שני החמירו בשינה לעשותה כנגע טמא מת שהוא ראשון. וזו חומרא היא. אבל הקילו בדבר אחר. דלא תהא מגעה מטמא כלל אלא לקדשים. אבל לא לחולין שנעשו על טהרת הקדש. וטעמא דבטל דעת המתפיים לקדש. כנ"ס בסוף מחני' ב' פ"ב דטהרות: **כמוע** טמא מת. שעדיין לא טבל. הרמב"ם פ"ה מה' משכב [הלכה ד']. ועיין במשנה בדה נמי ראשון הוא. ואשה זו בימי נדה דוהה היתה טמאה.

הואיל והם עשויין לרחון בזה את הפסח. דחולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמי: חזרו לומר הרי היא כנגע טמא מת. טבול יום דינו כנוגע בטמא מת. שהוא ראשון דוקא לקדשים. אבל לחולין לא הוי טבול יום כנוגע בטמא מת להיות ראשון. אלא שני. הילכך יכולה היא ליגע אפי' במים. שהמים חולין הן. וטבול יום שני הוא. ואין שני עושה שלישי בחולין. ואף על פי שהמים הללו נעשים על טהרת הקדש. שהרי לרמיח פסח עשויות לא מהני שני בזה. דחולין שנעשו על טהרת הקדש לאו כקדש דמו: ב"ש אומרים אף כטמא מת. שהוא אב הטומאה ועושה מגעו ראשון

דלקמן. ולא ידעתי למה תלין בטמא מת ולא בדה. דנוגע ירמב"ם סס כתב כמו שנגע בדה. או בטמא מת כו': בטבול יום הוי שני. וקשה דברפ"ב דמעילה תנן חטאת דלעמויי לא. כתבו התוס' פ"ו דחולין דף פ"ה. דמהני' דהכא יום תהלה לקדש. ע"כ. ונפלאיתי על הרמב"ם שפ"ה מהל' כסתמא דהכא. ובפ' עשירי מהל' אבות הטומאות כתב טבול דמעילה. וכ"כ ג"כ בפתיחתו לפירוש זה הסדר. וכן עוד

דלקמן. ולא ידעתי למה תלין בטמא מת ולא בדה. דנוגע ירמב"ם סס כתב כמו שנגע בדה. או בטמא מת כו': בטבול יום הוי שני. וקשה דברפ"ב דמעילה תנן חטאת דלעמויי לא. כתבו התוס' פ"ו דחולין דף פ"ה. דמהני' דהכא יום תהלה לקדש. ע"כ. ונפלאיתי על הרמב"ם שפ"ה מהל' כסתמא דהכא. ובפ' עשירי מהל' אבות הטומאות כתב טבול דמעילה. וכ"כ ג"כ בפתיחתו לפירוש זה הסדר. וכן עוד

דלקמן. ולא ידעתי למה תלין בטמא מת ולא בדה. דנוגע ירמב"ם סס כתב כמו שנגע בדה. או בטמא מת כו': בטבול יום הוי שני. וקשה דברפ"ב דמעילה תנן חטאת דלעמויי לא. כתבו התוס' פ"ו דחולין דף פ"ה. דמהני' דהכא יום תהלה לקדש. ע"כ. ונפלאיתי על הרמב"ם שפ"ה מהל' כסתמא דהכא. ובפ' עשירי מהל' אבות הטומאות כתב טבול דמעילה. וכ"כ ג"כ בפתיחתו לפירוש זה הסדר. וכן עוד

מלאכת שלמה

המלקט ומתני' אבא שאל היא דתניא אבא שאל אומר טבול יום תהלה לקדש

יבין
אחר ז' לזכר וי"ד לקבצה. דהו"ל עבוי' ארוך ל"ג יום לזכר וס"ו לקבצה. דדיניה כשני לטומאה: (כו) ר"ל לרחון הפסח. דמדאיינה נוגעת רק בכלי. שני א"מע כלי. ובמים לא תגע. דחולין שעל טהרת קודש כקודש דמי. ואף דיש משקה טופח

יבין
ע"ג כלי. שנעשה בנגיעתה ראשון. אינו חוזר ומטמא לכלי. דדוקא שאר משקה ראשון מטמא כלי מגזירת משקה זב וזהה שהוא אב. משא"כ משקה שנפסל מצדו' א"מע כלי. רצ"ל: (כו) ר"ל החמירו בזהל שהיה דינה כנוגע בטמא מת דהו"ל ראשון

משנה אהרונה

קטי' דאי כרבנן אחיא מאי חזרו לומר דקתני כיון דהחורה אינה אלא דבראשונה עשאה כשני וחזרו לומר כנגע ט"מ דהוי ראשון. וזה לא הוזכר במשנה כלל בראשונה דמשום שני עשאה דהא מערה ולא נוגעת משמע שפיר בין שהיא ראשון ובין שהיא שני בין כך ובין כך אינה נוגעת. וראשון הוי כ"ס דליניה נוגעת. אבל אי אחיה כאבא שאל ולפסוקי חולין שט"ק א"ס דבראשונה אמרו מערה ולא נוגעת פ"כ משום דחולין שט"ק כקדש דמי וחזרו לומר לקדשים ולא לחולין שט"ק: מערה מים. וקמ"ל דלמרות מותר ולא חיישינן שמה נגעה. אע"ג דבתרומה חיישינן רפ"ד דטבול יום ולרין היכר כפישה או אכוחא. הכא כנעשו ע"ט הקדש לא גזרו: כבמע' ע"ט לקדשים. פי' הר"ב אבל לא לחולין שנעשו ע"ט. וה"ה להציל הרמב"ם בראשון אבל אלא שני כשר עבול יום דלא גזרו אלא לקדשים וכ"כ הרמב"ם בזהל

משנה ה' תושי' ד"ה כמנע טמא מת לקדשים וא"כ משקה של קדש כו' ונפלאיתי על הרמב"ם כו' עכ"ל. ג"ב ובאבות זהו קשיא אלימתא ורבה היא ומה שיש לומר בזה הוא שהרמב"ם אינו פוסק רק בטבול יום דיושבת על פסח דעשו לה כדון ראשון לטומאה אבל בשאר טבול יום שבעול' סובר שהיא רק פוסל כמו שכתוב בפר' עשירי מדי' אבות הטומאה ובמשנה ב' ברמב"ם ב' ה"ל מביא בפ' שכול יום דוב וזהו ושרץ. ולא מביא שכול יום שבעול' זה כתב במשנה ג' ה"ל אלו שומכין אכל לא מטמאין והוא מתוספתא הביאה ה"ל ורמיה שם מנודק בלשון הרמב"ם במשנה ב' איר הוא ממעט שכול יום דדם שומר ודוק שם ולא בראה להרמב"ם תירוץ של תוס' בחולין רק הוא מחלק בג"ל וטעמא אפשר לו בשלמא כל פי' אינם לכל היותר רק יום אחד לא רצו הכתובים לגזור שיהא בראשון אבל שכול יום דדם שומר שהוא זמן ארוך גזרו הכתובים משום הרחק' לעשותה לקדשי' בראשון ואם כן כל המשניות אליב' דהלכת' וזהו גראה לי להציל הרמב"ם מתקשיות הגזירות ה"ל וה' אליקים יודע האמת: **שם ברע"ב ד"ה חזרו** לומר הרי היא כנגע טמא מת טבול יום ואין שני עושה שלישי בחולין עכ"ל. ג"ב אע"פ שכל הפוסל אי התרומה מטמא משקין להיות תהילה היינו שארי דברים אבל לא טבול יום וכן כתב הרע"ב בסמ' טבול יום פ"ב משנה ב' ע"ש: **מליק מסכת גדה** * דגבוי' אינם שומכין וטבול כמו שכתוב במשנה אחרונה פ"ג

חזרו לומר: ד"ה
פ"ג משנה ט"ו ע"כ

אליהו רבת
טעמא משקין לטוה תהלה חזר מטבול יום. ומשקה שהיא תהלה מטמא כלי כדחמירין כמה דוכתי אבל משקה שנפסל מטבול יום אינו מטמא כלי: חזרו לומר הרי היא כנגע טמא מת לקדשים. כלומר ואסורה לערות מים לפסח שהיא כנגע טמא מת לקדשים שהוא ראשון וחייבין שמה יש משקה טופח על הכלי והוא שהיא ראשונה עושה את המערה טופח תהלה ומשקה טופח חזר ומטמא את הכלי והכלי את המים שנתוסה מים שנתוסה את הפסח כשדיות בהו. דכל שסופו לקדשים כגון זה שדיות בהמים שנתון הכלי את הפסח עשאה כנגע טמא מת. מיהא כגלי דאיכא לתייש למשקה טופח הוא דאיה מערה אבל כגלי נגוב לתייש למשקה טופח מערה. דאין כלי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה או משקה שהוא תהלה. וכ"ס אומרים אף כטמא מת שהוא אב הטומאה ואפי' כגלי נגוב אינה מערה. ונגמלא הסי

ראשון לציון
משנה ו ת"ט
ד"ה כנגע טמא מת כו'
כתבו התוס' פ"ו דחולין דף פ"ה כו' וכן מסיק הש"ס הכא בדה על על הסתמי' דהכא אבא שאל היא דתניא כו':

חידושי מהרי"ח
כ"ב פי' שאם היה החם מעלמא אפילו שלא מן הבית רק מאדם חי או מבחמה או מדי' ונגע במקור של אשה מתה שיהא מטמאה טומאת כנגע דא"כ מאי נ"מ דמקור מקום טמא שאפילו נגע מקום דם ממקום אחר בג"ל בבל אבר מן הבית הוא טמא ג"כ טומאת כנגע שדרי דם הוא מו' משקין וחרי הוא ככל אובדן ומשקין שטמאין אפילו באהל הבית רק שדם היוצא מן המת אין מטמא כ"א דוקא בריבועית מגזירת הכתוב על כל פשוט מת ובה אין מקום לזה שתמה הר"ב תי"ט

1 ומודים שהיא אוכלת נמי
 טל ומודים מ"י פ"ט ס"ב
 משנה ט"ז ס"ד : נפל
 מרוקא חולין פת מ"י פ"י
 מ"ט שאל א"ל ס"ו : בש"א
 צריכה טבילה : נדה ט"ו
 ירושלמי תנינא פ"ב ד"ב :
 אמת צריכה מ"י פ"ט ס"ב
 טמאלי ט"ז ס"ד :

הכ"מ לא העיר בכל זה. ולי ל"ע : ז שהיא אוכלת במעשר.
 פי' הר"ב דקין טבול יום דטבול ועלה אוכל במעשר. כדחן
 במשנה ז' פי"ד דנגעים : וקוצה לה חלה. כתב הר"ב
 ואע"פ שנגעם בחולין הטבולין לחלה. לאו כחלה דמו. ועיין

ראשון. כך מנעו של טבול יום. ראשון הוא : ז ומודים
 שאוכלת במעשר. דקין טבול יום דטבול ועלה אוכל במעשר :
 וקוצה לה חלה. ואינה קוראה לה שם ומניחה בכלי ואע"פ
 שהיא נוגעת בחולין הטבולין לחלה. לאו כחלה דמי. ואין שני
 פוסל בן : ומקפת. מקרבת הכלי
 שהניחה בו החלה חלל העיסה .
 לפי שמטה לתרום מן המוקף. מן
 הקרוב לדבר שהוא תורם עליו :
 ואם נפל מרוקא ופדם טהרה.
 דהו להו משקין היולאין מן
 הטבול יום. וטורין הן : צריכה
 טבילה באחרונה. ליל שמונים לריכה
 טבילה לאכול בתרומה אם כהנה היא.
 ואם ישראלית היא. לריכה טבילה

מה שכתבתי בזה במשנה ב' פרק
 ג' דחלה. ועוד הארכתי בסוף פ"ה
 דשביעית. ומשנה ז שנייה עוד
 לקמן מחתיין ב' פרק ד' דטבול
 יום : ומקפת וקוראה לה שם.
 סר"א נגזר דילמא אחי למנגע
 בה מאנדאלי. קמ"ל. גמרא :

חלופי גרסאות

1 ומודים שהיא אוכלת
 ד"ב היא פסגה חתם :

שהיא עהור. כתב הר"ב דהו
 להו משקין היולאין מן
 הטבול יום וטורין הן כדחן

אליהו רבה

בגסיקן מעשה אין נוגע לא
 חלה חולין שנעשו על
 טהרת הקדש כקדש דמי
 סיפא חזרו לומר רבי הוא
 כמגע טמא מת לקדשים
 לקדשים אין לחולין לא
 חלה חולין שנעשו על טהר
 הקדש לאו כקדש דמי .
 ולא גרסינן אימא סיפא .
 דלאו קושיא היא וסיפא לא
 קסמיר לה לרישא אלא
 פרושי הוא דקאזיל וקמפרס
 רישא קושיא ומרוביהו מלא
 היא. והכי קאמר מדקתני
 מעשה חלל דנוגע על
 חלה חולין שנעשו על
 טהרת הקדש קדש דמיא
 לעיני קדש נגזר. דמעמאה
 כמגעם היום והביטוי יעמאו
 הפסח כשדית בהן. וסיפא
 קמי רבי הוא כמגע טמא
 מת לקדשים לקדשים אין
 לחולין לא חלה לאו כקדש
 דמי אלא היכא דטורין
 לקדשים כגון הכא שדית
 בהן את הפסח אבל סיפא
 דליין טורין לקדשים הן עמאן
 לאו כקדש דמיין למימני
 בהו שלישי ורבינו כי הכי
 דמיין כקדש וכתבתי
 בטורין (פ"ב ח) וחולין
 שנעשו על קדש היא כהולין
 וכדפרשתינן התם הנהו טורין
 לעיני עמאן שנעשו טורין
 ליגע בקדש. והא דאמרי'
 בגמרא דמתי' אבא שאול
 היא לאו אשקלא ורישא
 דלעיל קאי אלא חלה
 כאפי נפשה היא יימי'
 אבא שאול היא ומת צול
 פליג אדרי מאיר והכמים
 דפרס (פ"א) :

בטמא מת (ח) : ז ומודים שהיא
 אוכלת במעשר (כ). וקוצה לה חלה (ז).
 ומקפת (א) וקוראה לה שם. ואם נפל
 מרוקא. ופדם טהרה. על כבר של
 תרומה. שהוא טהור (ב). בש"א צריכה
 טבילה באחרונה (ג). ובה"א אינה
 צריכה טבילה באחרונה (ד) :

הרואה

לביאת מקדש. מפני שטבולת יום ארוך היא. והסיחה דעתה
 מן התרומה ומן המקדש : אינה צריכה טבילה באחרונה. וסומכה
 על הטבילה של סוף שבעים. ודוקא לתרומה ולביאת מקדש.
 אבל לאכילת קדשים. מודו ב"ה שהיא לריכה טבילה אחרת
 לסוף שמונים. דק"ל האוקן ומחוסר כפורים לריכה טבילה
 לקדש. הלכך לאחר שהביאה כפרתה טבולת לקדשים :

כפורים אכור בנגיעה. וזה שלא כמו שפסק בספ"ב מהל'
 אבא שאול [ד"ה לריכה]. אבל עכשו ראינו בפ"ה מהלכות משכב
 לו שמאחר שהיא מטמאה את הקדש שהיא לריכה טבילה
 אחרת כבוק ואח"כ תגע בקדש. אע"פ שא"ל טבילה אחרת
 לאכילת התרומה והתם לאחר שהביאה קרבנותיה מיירי
 כדפירש

מלאכת שלמה

מרוקא ופדם טהור שלה דהוי להו משקין היולאין מן הטבול יום
 וטהורים הן דהכי חנן ר"פ שני דטבול יום משקה טבול יום כמשקין
 שהוא

לקדש לממא שנים ולפסול א' ועיין לקמן סוף סי' ראשון דפ' שני דטבול
 יום ובס' ה' : ומלמתי שנמסקה מלת חף ממלתייהו דכ"ס : ז ואם נפל

ראשון. והקילו בחדא דרך לקדשים מטמאה. אבל לחולין שעל
 סהרת קודש לאו כקודש דמו. והיינו דמקשה בש"ס רישא לסיפא .
 דכיון דבסיפא חמיורו חף הקילו בהו. כך ג"ל ודלא כרז"א
 שחוק ג' הספרים. והכ' בתו"ט אמאי דנקט מתני' ע"מ .
 ולא נקט כמגע נדה. וכל' מזדמגע נדה אב הטומאה אפי'
 בלוחין, קודש שפי' מטמאה כזב' פ"ה מ"ב. להכי לא פסיקא
 לו. משא"כ מגע ע"מ לעולם ולד ככל"ס מ"י : (ב) שהוא
 ח"ס ומטמאה לכלי שמערת בו לפסח : (ב) ככל עב"י עב"ל

ועלה אוכל במעשר : (ז) ואינה קורא שם עד שהיטמאה לכלי.
 דטב"ו ח"מט חולין הטבולים לחלה : (א) ר"ל מקרבת הכלי
 שהחלה בה להטיסה לתרום מהמוקף : (ב) דמשקין של טב"ו
 טהורים (ג) צלול שמיים. ככל יולדת שטבולתן צלילה. ולמחר
 יהי לה הע"ט לאכול בתרומה ליל פ"א ולכנס למקדש. ובעם
 טבילה זו מהסיחה דעתה בין טבילה ראשונה להע"ט שלאחר
 ימי טהרה : (ד) מיהו מודו. דלריכה טבילה למגע קודש .
 ככל מחוסר כפורים. דקודש הבאת קרבנותיו אכור ליגע
 בקודש

בהדיו פ"ה מה' משכב. והא דנקט הרב לא לחולין שנעשו עסק'
 מטום דחזרו לומר דמתני' משמע לעיני חולין שעסק' כפי' לעיל.
 ומ"ס הרב דחולין שנעשו ע"ט קדש לאו כקדש דמו וכתב תו"ט
 דטבול דעת המהרים לקדש. ומיהו אפילו התפיסן לתרומה דמהני
 התפסה והשיבא בתרומה כדחנן פ"ב דטהרות. הכא לא פסול דפי'
 אינו פוסל בחולין שנעשו ע"ט תרומה אע"פ דשני בעלמא פוסל שאני
 ע"י דקלישא גומאחתי' והכי תנן לקמן דקושה לה חלה אע"פ דהתם
 פתיכא בה חלה וכ"ש נעשו ע"ט תרומה וכ"כ התוס' בפ"ק דף ז'
 ומה שיש לדקדק בזה כתבנו רפ"ד דט"י :

לנגיעת קדש. ובש"א טבול יום כתב לאכילה דוקא והאריך תו"ט בזה
 ולק"מ דלעטמי' אזיל כפי' לעיל דטבולת יום ארוך קמור משאר
 ע"י וכן נראה במתני' דב"ש פליגי הכא ואמרי לריכה טבילה באחרונה
 והיינו בתרומה ולביאת מקדש כמ"ס הר"ב. ובחגיגה קמתי סתם
 מחוסר כפורים לריכין טבילה לקדש ולא לתרומה ולא פליגי ב"ש. אלא
 דהכא טבולת יום ארוך דוקא פליגי כמ"ס הרב שהסיחה דעתה .
 והכרעו הרמב"ם מסברתו דלריכה טבילה חף לנגיעה כמ"ס בחבורו.
 ויראה לי מאחר שמטמאה את הקדש לריכה טבילה לנגיעה כו' כלומר
 צ"י ארוך שהיא מטמאה את הקדש דלאו שחר ע"י אינו מטמא אלא
 פוסל : ואם נפל מרוקא. פי' הר"ב דהו"ל משקין היולאין מט"י
 וטהורין הן וכן פי' רש"י ומשמע דטהורין לגמרי שהמסקה הוא חולין
 הוא ולא מיפסלי מטבול יום וכן פי' רש"י בפ' כיסוי הדם דף פ"א ולא
 כדמפרש הר"ב רפ"ב דט"י דהמסקה הוא הוי כמסקה תרומה ונפסל
 צ"י לפסול את הקדש והוא מפני' הר"ש שם וכ"כ התו' בפ' כיסוי הדם
 והרא"ש כפירושו רפ"ב דט"י דהה' פי' זה מכמה קושות והסכים לפי'
 רש"י דטהורין לגמרי והרב שכתב כאן כפי' רש"י ושם כפי' התו' אינו
 נכון : צריכה טבילה באחרונה. היינו לאחר שהביאה קרבנותי' כדמסיק

ז ומודים :
 לקדשים דלמר עשהיה כמגע טמא מת. ולמר כמטא מת.
 דוקא לקדשים ההמירו אבל לשאר מילי דינה ככל טבול יום דקיי"ל
 טבל ועלה אוכל במעשר וזו נמי אוכלת במעשר וקושה לה חלה כשאר
 ע"י כדחנן רפ"ד דט"י. דאע"ג דכל הכי קתני להו כדוכתייהו גבי
 טבול יום דעלמא הדר תני להו הכא לעיני טבולת יום ארוך שהמירו
 בה. מ"מ כנהנו מילי לא החמירו ושבקוה אריגא כפי' דעלמא. והיינו
 נמי שכתב הרמב"ם בחבורו פ"ה מהל' משכב דזו לריכה טבילה באחרונה

אחרונה
 משנה
 וכתבתי בזה במשנה ב' פרק
 ג' דחלה. ועוד הארכתי בסוף פ"ה
 דשביעית. ומשנה ז שנייה עוד
 לקמן מחתיין ב' פרק ד' דטבול
 יום : ומקפת וקוראה לה שם.
 סר"א נגזר דילמא אחי למנגע
 בה מאנדאלי. קמ"ל. גמרא :

תוס' אנשי שם

פי' ז בהר"ב ד"ה

צריכה טבילה
 כו' וביאת מקדש כו' .
 קדש. וכתב ליבש דבני
 רש"י דהו"ל לביאת מקדש
 היינו לכנס לעזרת כוים
 שא"ל מתנה ליה (דלשה)
 בלאו הכי הויה נכנסת
 לעזרת ישראל אם לא
 לאירך קרקען אכל לעזרת

הרי מן גרגרין קטן נד' מ"ח
שם ה' יח ופ"ה מה' מ"ח
הוא : וסודים ברואה . ש"ח
פ"ח מ"ח א"כ ה' יח ופ"ה
פ"ח מ"ח א"כ ה' יח ופ"ה
שם ה' יח ופ"ה מה' מ"ח
כ"ז :

חילופי נרסאות
שם ה' יח ופ"ה מה' מ"ח
הוא : וסודים ברואה . ש"ח
פ"ח מ"ח א"כ ה' יח ופ"ה
פ"ח מ"ח א"כ ה' יח ופ"ה
שם ה' יח ופ"ה מה' מ"ח
כ"ז :

תוספות חדשים
תו"ש משנה ח
ד"ה ומודים . גם רב אשי
הוא המסדר הש"ס
אמר לעיל דף נ"ד דעשירי
מיא לא יצעי שימור תשע
דפסק ככ"ו ואפילו כימי
גדה לר"ז שימור כמו כימי
יפה . וע"פ כתו' ד"ס
תשע :

כתב הר"ב דב"ש סברי יוס י"א צעי שימור וכל היכא דצעי שימור אינה טובלת אלא ביום כדתנן במשנה ד' פ"ב דמגילה וע"פ : שמטמאין משכב ומושב . הואיל וכזה קטנה היא וילפינן לה מדכתיב (ויקרא טו) כל המשכב אשר תשכב עליו כל ימי זוכה כמשכב נדה יהיה לה ימי לרבות שני ימים כל ימי לרבות אחד וכתב הר"ב ואפ"י הבעל דהא מטמאין קתני וילפינן מדכתיב (שם) כל ימי זוב עומתה כימי נדה תהיה טמאה היא . מלמד שמטמאה את זועלה כנדה . ובריש פ"ק דזבים (ד"ה ז"ט) אכתוב לדבועלה תולין . ואם כן קרא אסמכתא בעלמא : גרגרין . פי' הר"ב ממהר לחטוא כו' ועי' בפירושו ומה שכתבתי בספ"ז דטהרות : ובגודים ברואה בתוך י"א יוס .

לעזרה לא : טבלה ביום שלאחריו . לעזבה שמור קלת . ושמור מעליה הוא . אלא שתוך י"א יוס אסור לעשות כן שלא תצא לידי ספק . שמה תראה לאחר תשמיש ומלטרפין הימים לזיבה : מטמאין משכב ומושב . מדרבנן מטמא אפ"י זועלה משכב ומושב גזירה אטו תוך י"א :

מן הקרבן לה) . טבלה ביום שלאחריו ושמישה את ביתה (ש) ואח"כ ראתה . בש"א מטמאין משכב ומושב (פ) . ופטורים מן הקרבן . ובה"א הרי זה גרגרין (א) . ומודים ברואה בתוך י"א יוס (ב) וטבלה לערב ושמישה שמטמאין משכב ומושב . וחייבין בקרבן . טבלה ביום שלאחריו ושמישה . הרי זו תרבות רעה (ג) . ומגען (ד) ובעילתן (ה) תלוים : נשלמה מסכת נדה

ומגען . לענין טומאה וטהרה : ובעילתן . לענין קרבן : תלוין . שאם תראה מגען מגען זכה וחייבין קרבן זכעילתן . ואם לא תראה מגען טהור . ופטורין מן הקרבן על זכעילתן : נשלמה מסכת נדה

עליו כל ימי זוכה כמשכב נדה יהיה לה ימי לרבות שני ימים כל ימי לרבות אחד וכתב הר"ב ואפ"י הבעל דהא מטמאין קתני וילפינן מדכתיב (שם) כל ימי זוב עומתה כימי נדה תהיה טמאה היא . מלמד שמטמאה את זועלה כנדה . ובריש פ"ק דזבים (ד"ה ז"ט) אכתוב לדבועלה תולין . ואם כן קרא אסמכתא בעלמא : גרגרין . פי' הר"ב ממהר לחטוא כו' ועי' בפירושו ומה שכתבתי בספ"ז דטהרות : ובגודים ברואה בתוך י"א יוס . ואפילו בעשירי הע"ג דאינה ראיה לבוא לידי זיבה גמורה . הרמב"ם . וכרבי יוחנן דאמר הכי בגמרא : נשלמה מסכת נדה

ואפילו בעשירי הע"ג דאינה ראיה לבוא לידי זיבה גמורה . הרמב"ם . וכרבי יוחנן דאמר הכי בגמרא : נשלמה מסכת נדה

מלאכת שלמה

לערב ושמישה שהוא מטמא משכב ומושב וחייבת בקרבן והיא הקהת הרי"א ז"ל : דה"ו תרבות רעה . בגמרא אמרין דב"ה היא דלכ"ש כי לא חזיא נמי גזרי' מדרבנן אטו ראתה כיון דכי חזיא מטמאה למפרע מדאורייתא וכן נמי תניא בהדיא בצרייתא א"ל ר' יהודה לב"ה וכי לזו אחס קורין תרבות רעה והלא לא תכוין אלא לבעול שומרת יוס : זכעילתם תלוין וחייבים אשם תלוין סליק פירקא וסליקא מסכת נדה

דפרה סי' ד' וכן מ"מ אח"כ ע"י הרי"א ז"ל וכן הוא בפירוש"י ז"ל זכ"ה פטורין וכמו שהעתיק רע"ל : טבלה ביום שלאחריו וכו' . עיין במ"ש ר"פ שני דזבין : ה"ו גרגרין ס"פ בא סימן איכא מאן דמוכיח מההיא צרייתא דמיתו התם לחסור להיות גרגרין ולשמש ביום י"ב עם הרואה ב"ה אלא דרב אשי אמר ללעולם אינו אסור להיות גרגרין ומתקן לצרייתא שפיר ע"ש : ומ"מ ומודים ברואה בתוך י"א יוס ועכ"ה

יבין תפארת ישראל יבין

הכא אינו מלטרק נדה לזיבה : (פ) נד"ם : (א) להוט לחטוא . ויבוא לבעול גם תוך י"א . ועכ"פ פטורים : (ב) ואפ"י ביום י' דא"ל לבוא לידי זיבה גדולה על ידי : (ג) שמה תראה אח"כ ותסתור : (ד) לטהרות : (ה) לקרבן : נשלמה מסכת נדה

דס"ל גם יוס י"א צעי שימור . מיהו משכב זועל קיל ממשכב זכעלת . כפתיחה סי' כ"ז : (י) דה"ל כזועל זכעל : (ח) דס"ל יוס י"א לא צעי שימור . מיהו מד"ם טמאים מטום גזירה תוך י"א . אבל קרבן לא . דה"ל תולין בעזרה : (ש) דמדכתיב שימור קלת שרי . ותוך י"א אסור זכע"ג שמה תראה ותסתור . משא"כ

משנה אחרונה

גם הוא וכדקתני במלעמא מטמאין שניהם בראתה . וכל זה בראתה כבני . אבל הכא בראתה בערב זכה גמורה היא מדאורייתא ומשכב ומושב של שניהם מדאורייתא ואין כאן תולין ואין כאן אסמכתא דקרא אחי וילפוחא גמורה היא כדלמר בגמרא . גם מה שסיים כיון דתולין קרא אסמכתא בעלמא . גם זה הוא שלא דקדוק שסובר דתולין דהכא כותלין דלמא לא אולכין ולא שורפין דהוי מדרבנן . והכא אינו כן אלא תולין היינו שמתיבין עד הערב לכשתראה מטמאין וי"ל דמדאורייתא חייבין להמתין . והנה כל דברי תו"ש כאן אין להם סמך כלל אם לא שפלא איזה ע"ם בדבריו : וצ"ע בפ"ב דתולין דף ל"ו א"ר פלא מאי תולין תולין עד גמר שחיטה . ורב אשי אמר תולין לעולם משמע עד שיבא אליהו לא אולכין ולא שורפין . והא תלוין דמתני' דהכא ע"כ עד גמרו משמע כרב פפא וס"ל דרוב תולין שש"ס משמע לעולם :

טבלה ביום שלאחריו . פי' הרב דעזבה קלת שימור וכו' אבל רישא טבלה לערב לאו שימור כלל הוא דספירת ערב לאו ספירה היא כדלמר בגמרא . כ"כ התוס' : ובגודים ברואה בתוך אחד עשר ועכ"ה לערב מטמאין משכב ומושב . בין היא בין זועלה מטמאין משכב ומושב מדאורייתא דבעול זכה קטנה מטמא משכב ומושב מדאורייתא דכתיב כל ימי זוב עומתה כימי נדה טמאה היא מלמד שמטמאה את זועלה כנדה תהיה . אך מ"ש עוד וברפ"ק דזבים אכתוב לדבועלה תולין וא"כ קרא אסמכתא בעלמא עכ"ל . דברים תמוהים הם מאד דההיא דרפ"ק דזבים מילתא אהריתא היא בראתה כשני והיינו ביום השימור והיינו זכא מלעמא דמתני' דלכ"ש מטמאין משכב ומושב ואמר עלה בגמרא דמתני' דקתני ראתה ה"ה אפילו לא ראתה מטמאין שניהם משכב ומושב דגורין אטו ראתה אלא בלא ראתה לא גזרו אלא בדירה דהיא מטמאה זכעל אינו מטמא אלא תולין עד ערב לכשתראה מטמא

אורך אלפי במוד ישרים ועדה . שעורתני לסיים מס' נדה . ואליך עיני תלויית לגלות מלין שמירין . ולהאיר עיני במסכת מכשירין .

סדר אהר נדה מכשירין והנכון היה לסדר אהר נדה זבים . אבל הקדים מכשירין על זבים כמו שהקדימו הכתוב שהרי מכשירין בפ' ויהי ביום השמיני זבים בפ' זאת תהיה תורת המצורעך כתב הרמב"ם : וקשיא לי דא"כ נדה נמי תקדמינה מכשירין ולא עוד אלא שאף זבים היה ראוי להקדים על נדה אחרי שנמשך לסידור הכתובים שהרי דין הזב מפורש בכתוב קודם דין הנדה . ואף אם לאמר שיש לנדה דין קדימה על זבים דשכיחא טומאתה . וכן באשה א"ל אסמכתא לידי זיבה אה"כ שהיתה כבר נדה ועוד דיוולדת שכימי נדה דוחה טמא כתיב צפ' תזריע קודם לפרשת זבים שבזאת תהיה . מ"ז מה ראה על ככה להכניס מכשירין צנייניה וה"ל להקדים מכשירין לשתייהן כמו שהיא קדומה בתורה או לאחרת אחר שתייהן הואיל ונתאחרת אחר נדה . ולא למשוך זכא אחר סידור התורה . ואפשר לי לומר דשם נדה קודם בתורה אף למכשירין שכן רחל אמרה (בראשית לא) כי דרך נשים לי . וסתם דרך נשים . נדה . שהוא רגיל ושכיח ולא זיבה : [תו"ט]